

सुन्दरबजार नगरपालिका
लमजुङ
आ.व. २०७५/७६ को नीति तथा कार्यक्रम
१० आषाढ २०७५

सभाका सम्मानित प्रमुख अतिथि ज्यू, नगरपालिकाका उप प्रमुख ज्यू, तथा माननीय सदस्यहरु,

यस सुन्दरबजार नगरपालिकाको गरिमामय तेस्रो नगर सभामा आगामी आ.व. २०७५/०७६ को लागि नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा अत्यन्त गौरवान्वीत भएको छु । यस अवसरमा मुलुक र जनताको भलाईको निम्ति जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । यसैगरी राष्ट्रियत, स्वाधीनता, लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धिकोलागी संघर्ष गर्नुहुने महान नेपाली नागरीक र त्यसको सफल एवं सक्षम नेतृत्व गर्नुहुने नेपाली राजनीतिका शिखर व्यक्तित्वहरु प्रति हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न चाहान्छु ।

लामो समय सम्मको संघर्ष र धैर्यताको प्रतिफल जनताको जनचाहाना अनुरूप प्रजातान्त्रिक विधि र प्रकृयाबाट मुलुकको राजनैतिक प्रणाली र शासकिय स्वरूपमा भएको परिवर्तनको दस्तावेज नेपालको संविधान, २०७२ जारीभै स्थानिय तह, प्रदेश र संघिय संसदको निर्वाचन सम्पन्न भै निर्वाचित जनप्रतिनिधीले विधिको शासन अनुरूप राज्य सत्ता संचालन गरेको सुखद परिप्रेक्षमा सम्पूर्ण नगरवासी नागरिकहरुप्रति यहाँहरुको ऐतिहासिक योगदानको म उच्च सम्मान गर्न चाहान्छु ।

स्थानीय तहको निर्वाचन गत २०७४ साल वैशाख ३१ मा सम्पन्न भै सुन्दरबजार नगरपालिका हामी जनप्रतिनिधीहरुको कार्यभार सम्हालेको आज भण्डै १३ महिना समय पुरा भएको छ । परिवर्तित सन्दर्भमा, ऐन कानूनको अभाव, बजेट विनियोजन बारेमा स्पष्ट निर्देशनको अभाव, आवश्यक प्राविधिक एवं अन्य कर्मचारीको अभावका कारण चालु आ.व. २०७४।०७५ मा नगर पालिकाले संचालन गरेका विकास निर्माणका योजनाहरुलाई यथा समयसम्म सम्पन्न गर्न कठिनाई भईरहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहान्छु । नगरपालिकाका कतिपय वडा हरूमा वडा सचिवको अभावमा वडा कार्यालयबाट दिनुपर्ने सेवा सुविधामा जनभावना अनुरूप सिध सेवा प्रदान गर्न सकिएन कि ? भन्ने आभाष भएको छ । निर्वाचित वडा अध्यक्षज्यूहरुलाई समेत सचिवको अभावमा कार्य सम्पादन गर्न कठिनाई भएको यथार्थता महसुस गरिएको छ । तथापि हामी निर्वाचित जन प्रतिनिधि र नगरपालिकामा कार्यरत सबै कर्मचारीहरुले आ आफ्नो दायित्व बोध गरी न.पा.को विकास निर्माणका सबै योजनाहरु संचालन लगायत नियमित प्रशासनिक सेवा प्रवाहमा मुलुक र जनताको भलाईलाई केन्द्रमा राखेर उच्च मनोबलका साथ आर्थिक पारदर्शिता र जवाफदेहीता को पक्षलाई ध्यान दिई निष्ठापूर्वक र नियमित काममा लागि रहेका छौं र भविष्यमा चालु आ.व.का अनुभवहरुबाट सिक्दै अरु थप जिम्मेवार भएर कार्य सम्पादन गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्न चाहान्छौं ।

अव यस नगरपालिकाको आगामी आ.व. ०७५।०७६ को नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

क) आर्थिक विकास क्षेत्र

१. कृषि:

- यस नगरपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध कृषि क्षेत्रको दिगो विकासका लागि १ वर्ष भित्र विज्ञ सहितको एक समिति गठन गरी भू उपयोग नीति निर्माण गर्ने, कृषि संग सम्बन्धीत महिला, युवा, कृषक, प्राविधिक समेतको संलग्नता र उपलब्ध सबै स्रोत साधनको उपयोग गरी आगामी ५ वर्ष भित्र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर नगरपालिका बनाउने नीति लिईनेछ ।
- कृषकहरुको सर्वपक्षिय हितको लागी कृषि विमालाई प्रोत्साहन गर्दै उत्पादित उपभोग्य वस्तुहरुको विक्रि वितरणको लागी कृषि बजारको व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- कृषिवालीको प्रकृतिको आधारमा कृषियोग्य जमिनको पहिचान गरी नगरपालिका क्षेत्रभित्रका प्रत्येक वडामा कम्तिमा एक कृषि पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।

- सुन्दरबजार नगरपालिका क्षेत्रभित्र आर्थिक हिसावले पिछडिएका व्यक्ति वा समुदायको आर्थिक उपार्जनका लागि व्यवसायमुखी मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी तथा फलफुल खेती गर्न कम्तीमा एक घर एक टनेलको नीति लिईनेछ ।
- यस नगरपालिकामा एक नगर स्तरीय विभिन्न जाति तथा प्रजातिका फुल तथा फलफुल नर्सरी संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र एक चिस्यान केन्द्र निर्माणका लागि आवश्यक स्थानको पहिचान गरी निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- यस नगरपालिकाक्षेत्र भित्रको उपल्लो भागमा ठाँउ र हावापानी अनुसार फलफुल खेति गर्न कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सहकारी/सामुहिक तथा निजी व्यवसायीक फर्म दर्ता गरी गरिने खेति प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्दै, नगर क्षेत्रभित्रबाट उत्पादन हुने व्यवसायीक कृषि उपजहरूलाई आफ्नो क्षेत्रभित्रका उपभोक्तालाई उपभोग गर्न प्रोत्साहन गर्दै कृषि हाटबजार संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- लक्षित वर्ग (आर्थिक विपन्न) र व्यवसायीक खेती गर्ने किसानहरूलाई आवश्यकताअनुसार प्राविधिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।
- कृषकहरूलाई जैविक तथा प्राङ्गारीक मल प्रयोगमा जोड दिईनेछ ।
- नगर स्तरीय कृषि मेला प्रदर्शनी गरी उत्कृष्ट किसानलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- उत्पादनको आधारमा किसानहरूलाई नगरपालिकाले उचित Incentives दिइनेछ ।

२. पशु विकाश

- उत्पादन बृद्धि गर्न नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई जोड दिईनेछ ।
- पशुपक्षिहरूको स्वास्थ्य परिक्षण गरी आवश्यक भ्याक्सीन तथा औषधीहरूको प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- उत्पादीत पशु तथा पक्षिजन्य उत्पादनको आधारमा उचीत बजार व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका पशुपालक कृषकहरूलाई पशु विमा गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- नगर स्तरीय पशु मेला प्रदर्शनीको आयोजना गरी उत्कृष्ट किसानलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- पशुपालन व्यवसायलाई उत्साहित गर्दै यस नगरपालिकालाई दुध, मासु र अण्डामा मा आत्मनिर्भर बनाउदै लगिनेछ ।
- उपभोक्ताहरूको स्वास्थ्य लाई मध्येनजर गर्दै उपयुक्त स्थानमा आधुनीक वधसाला स्थापना गरिनेछ ।
- व्यवसायीक पशुपालक किसानहरूलाई उत्पादनको आधारम Incentives दिइनेछ ।

३. उद्योग तथा वाणिज्य :

- यस नगरपालिकाको वडा नं २ परेवाडाडा र अन्य संभाव्य क्षेत्रको पहिचान गरी उद्योगहरूको प्रवर्द्धन गर्ने र सो का लागि आवश्यक पूर्वाधारहरूको विकास गर्दै जाने नीति लिईनेछ । साथै कृषिमा आधारीत घरेलु तथा साना उद्योगहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइ कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- बजारको एकाधिकार र कृतिम अभावको स्थिति रहन नदिन र गुणस्तरहीन एवं म्याद नाघेका अखाद्य वस्तुहरूको विक्रि वितरणलाई रोक्न नापतौल तथा मुल्य मापनका लागी एक नगर स्तरीय अनुगमन समिति गठन गरी व्यवस्थीत गर्न प्रभावकारी कदम चालिनेछ ।
- प्रदेश सरकारले यस नगरपालिका भित्र उद्योग ग्राम स्थापना गर्ने कार्यक्रमको लागी प्रारम्भीक अध्ययन गरेको परिप्रेक्षमा आवश्यक जमिन उपलब्ध गराउनको निमित्त आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४. पर्यटन :

- यस नगरपालिका भित्र रहेका गहते, मुलकोट, बजारकोट, तार्कुकोट, चण्डिकोट, तुर्लुडकोट, कुन्छा गढीकालिका, सिन्दुरे ढुङ्गा, खजे दुरा पार्क, हाडेटार मनकामना मन्दिर, परेवाडाडाँ देवीस्थान, लाड्डीदेवी मन्दिर, कुन्छा भागिरथी मन्दिर, अकला मन्दिर, ढुङ्गे कोल कालिका मन्दिर, वरेटार शिवालय मन्दिर, अन्नपूर्ण टोल अन्नपूर्ण मन्दिर, भैरवदेवी टोल भैरव मन्दिर, ठाँटीचौर नारायणथान मन्दिर, तुर्लुडकोट मौलाकालीका, गहतेकालिका, भयरी गढी, पाउँदी शिवालय मन्दिर, शक्तिदेवी मन्दिर, सुत्केरीले गाडेको ढुङ्गाक्षेत्र, दुराडाडाँ हलाकर्षण स्थल, पाणिनी गुरुकुल आश्रम, बौद्ध गुम्वा, चर्च, मस्जिद, विभिन्न जातजातिहरूको अन्तेष्टी स्थल लगाएतका ऐतिहासिक एवं पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गर्दै अगाडी बढ्ने नीति लिईनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सबै वडाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी संभावित वस्तीहरूमा घरवास (होमस्टे) संचालनको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।

५. सहकारी :

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र स्थापना भई संचालनमा रहेका र आगामी दिनमा स्थापना भई संचालन हुने बहुउद्देश्य समेतका सहकारीहरूलाई प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।
- एक वडा एक कृषि सहकारी स्थापना गर्ने कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सहकारीहरूलाई उत्पादनसिल क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रेरित गरिनेछ ।

६. वित्तिय:

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालित बैङ्क तथा वित्तिय संस्थाहरूको संचालन र समन्वयलाई व्यवस्थित गर्दै उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गर्न प्रोत्साहित गरिने नीति लिईनेछ ।
- व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूमा रहेको तरल सम्पतिको अनुत्पादक क्षेत्रमा हुने लगानीलाई निरुत्साहित गरी उत्पादनसिल क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

ख) सामाजिक विकास क्षेत्र :

१. शिक्षा :

- राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी नगरपालिका क्षेत्रमा रहने जनशक्तिको शिप विकास र क्षमता अभिवृद्धिको लागि सञ्चालन हुने प्राविधिक लगायतको शैक्षिक कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- त्रिभुवन विश्वविद्यालयको कृषि तथा पशु विज्ञान अध्ययन संस्थान अर्न्तगतको यस ४ नं प्रदेश भित्रकै आंगिक क्याम्पसको रूपमा यस नगरपालिकाको वडा नं ७ मा स्थापीत भई संचालनमा रहेको एकमात्र लमजुड कृषि क्याम्पसमा स्नातक तह भेटेरीनरी र कृषि विषयमा स्नातकोत्तर तह समेतको अध्ययन अध्यापन गर्ने गराउने व्यवस्थाको लागि सम्वन्धीत निकायमा आवश्यक पहल गरिनेछ । मध्य पहाडि क्षेत्रको कृषि तथा पशु विज्ञान विश्वविद्यालयको निर्माणको लागि आवश्यकीय पूर्वाधारहरू निर्माण गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
- लमजुड कृषि क्याम्पसमा रहेको प्राविधिक जनशक्तिको विज्ञतालाई कृषि विकासका कार्यक्रमहरूमा उपयोग गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका सामुदायिक विद्यालय, सामुदायीक एवं आंगिक क्याम्पसहरूमा प्राविधिक, शिपयुक्त र उत्पादनमुलक शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालन भैरहेका माध्यमिक विद्यालयहरू (११ र १२ कक्षा) मा अध्यापन गराइने प्राविधिक विषयहरूमा दोहोरोपन नहुने गरी सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गर्न एकद्वार नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- हाल सामुदायिक र निजी विद्यालयहरूबाट प्रदान गरिदै आएको शिक्षाको गुणस्तरमा अन्तर देखिएकोले गुणस्तरमा समानता कायम राख्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा रहेका व्यवस्थापन समिति, विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक

शिक्षिका एवं अभिभावकहरूलाई र निजी विद्यालयहरूको संचालन प्रक्रियामा नियमनका लागि सूचकहरूको विकास गरी कार्यान्वयनका लागि पहल गरिनेछ ।

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायीक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्याको आधारमा दरवन्दी मिलान गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायीक विद्यालयहरूमा दरवन्दी अनुसार अध्यापन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- आधारभुत तहको शिक्षालाई गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी बनाउन विद्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विद्यार्थी संख्या अत्यन्त न्यून भएका विद्यालयहरूको यथार्थ लगत विवरण लिई ती विद्यालयहरूको विकल्पको वारेमा नगर शिक्षा समितिमा छलफल गरी उपयुक्त निर्णय लिइनेछ ।
- १ देखी ३ सम्म संचालन भएको प्राथमिक विद्यालयमा १५ जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा र कक्षा १ देखी ५ संचालन भएको प्राथमिक विद्यालयमा २५ जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा संभव भएसम्म अर्को विद्यालयमा र त्यस्ता विद्यालयमा कार्यरत फाजील (बढि भएका शिक्षक) शिक्षकलाई विद्यार्थी संख्या बढि भएका र न्यूनतम दरवन्दी नभएका अन्य प्रा.वि. तथा प्रस्तावित नि.मा.वि./मा.वि. हरुमा तत्कालका लागि काजमा लैजाने । त्यस्ता साविकका विद्यालयमा पछि विद्यार्थी वृद्धि भएमा काजफिर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- विद्यालयको शैक्षिक उपलब्धीको आधारमा उच्च शैक्षिक उपलब्धी हासिल गर्ने विद्यालयहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- विभिन्न जनजातिका बालबालिकाहरूलाई मातृभाषामा आधारभुत तहको शिक्षा अध्ययन गर्न आ.व.०७५।०७६ मा अध्ययन कार्य पुरा गरी ०७६।७७ बाट सम्भावित प्राथमिक तहको शिक्षा संचालन गर्ने ।
- नगर क्षेत्रभित्र आवश्यकता अनुसार निरन्तर शिक्षा कार्यक्रमलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- विद्यालय शिक्षामा ICT प्रयोगमा जोड दिईनेछ ।
- विद्यालय अनुगमन र नियमनलाई उपयुक्त मापदण्ड बनाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- नगरभित्र स्थापित भै सञ्चालनमा रहेको सामुदायीक सिकाई केन्द्र र पुस्तकालयहरूलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- नगर शिक्षा समितिको बैठकले दिएका सुझावका विषयहरूलाई क्रमश कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

२. स्वास्थ्य:

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सुन्दरबजार अस्पताल, नमुना सामुदायीक अस्पताल, चन्द्रेश्वर प्राथमीक स्वास्थ्य केन्द्र, आयुर्वेद औषधालय, सामुदायीक तथा निजी अस्पताल लगायत सबै स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तरोन्नतीमा जोड दिदै सबै नागरीकहरूलाई गुणस्तरीय र सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि जोड दिने नीति लिईनेछ ।
- अस्पताल र स्वास्थ्य चौकीहरूको व्यवस्थित सञ्चालनकालागी आवश्यक पर्ने जग्गा, संरचना र उपकरणहरूको उचित प्रबन्धकालागी आवश्यक पहल गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्रलाई समेट्ने गरी आपतकालिन स्वास्थ्य सुरक्षा कोषको स्थापना गरी वार्षिक निश्चित रकम विनियोजन गरी उक्त कोषबाट विपन्न व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य उपचारको कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- दुई वर्षभन्दा मुनिका बालबालिका, गर्भवति, सुत्केरी र स्तनपान गराईरहेका आमाहरूको पोषण सुधारका लागि वडा वडामा निश्चित बजेट विनियोजन गरी बजेटको रकम विपन्नता र कमजोर आर्थिक अवस्थाको आधारमा पोषण प्रोत्साहन भत्ता स्वरुप दिने व्यवस्था मिलाईनेछ । उक्त प्रोत्साहन स्वरुप दिईने रकम घर वस्ती र घरपरिवारको अवस्था हेरी नगद वा पोषणयुक्त खाद्य सामग्री दिने व्यवस्था गरिनेछ ।

- वर्थिड सेन्टरको सेवालार्ई सुदृढिकरण गर्दै वर्थिड सेन्टरमा SBA तालिम प्राप्त जनशक्तिबाट मात्र सेवा प्रवाह गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- प्रत्येक वस्तीका प्रत्येक घरधुरीलाई स्वास्थ्य केन्द्रबाट प्रसुति सेवा लिनको लागी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यका साथै प्रत्येक वडालाई स्वास्थ्य केन्द्रबाट पूर्ण प्रसुती सेवा (सुत्केरी सेवा) लिईएको वडा घोषण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगर क्षेत्रका वासिन्दाहरुलाई विविध विषयहरुमा विशेषज्ञ सेवा सहितको स्वास्थ्य शिविर संचलन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतका साथै योग सम्बन्ध कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- सुन्दरबजार नगरपालिकामा रहेको सुन्दरबजार अस्पताललाई विशेषज्ञ सहितको ५० (पचास) शैयाको अस्पतालमा स्तर उन्नती गर्न पहल गरिनेछ ।
- सुन्दरबजार अस्पताल र नमुना सामुदायीक अस्पताललाई समायोजन गरी एकीकृत सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र आवश्यकता अनुसार शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, गाउँघर क्लिनिक र खोप केन्द्रलाई विस्तार र व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- आयुर्वेद औषधालयबाट संचालीत गाउँघर शहरी तथा नसर्ने रोग व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई नियमित रुपमा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- जेष्ठ नागरीक, अपाङ्गहरुलाई निशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र संचालन भएका नीजि स्वास्थ्य क्लिनिकहरुलाई व्यवस्थीत वनाउन अनुगमन समिति गठन गरी नियमन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरुमा आयुर्वेदिक उपचार तथा स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई:

- खानेपानी सुविधा नपुगेका ठाउँहरुमा जनताको पहुँच विस्तार साथै खानेपानी गुणस्तरमा समेत ध्यान दिईनेछ
- डोकामा बोकेर खानेपानी उपयोग गर्ने अवस्थाको अन्त्य गरी एक घर एक धाराको व्यवस्था गरिनेछ । साथै आवश्यकता अनुसार लिफ्ट प्रविधिको समेत प्रयोग गरी खानेपानी उपलब्ध गराइने व्यवस्था गरिनेछ ।
- सरसफाई कार्यक्रमलाई खानेपानी आयोजनाको अभिन्न अङ्को रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । नगरक्षेत्रको सरसफाई कार्यलाई तीव्रता र निरन्तरता दिईनेछ ।
- फोहरमैलाको शुल्क संकलनलाई प्रमुख प्राथमिकता दिइने छ । जसको कार्यान्वयको लागी नीजि क्षेत्रको सहयोग लिने नीति लिईनेछ ।
- यस नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनकालागी गाडीको पहुच नपुगेको स्थानहरुमा फोहोर संकलन स्थलको निर्माण गरी फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्ने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सवै वडा वडाहरुमा रहेको खानेपानीको मूल, खानेपानीको श्रोत र संचालित खानेपानी योजनाहरुको लागत संकलन गरी खानेपानीको प्रोफाईल तयारी गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- संचालित खानेपानीको नियमित संचालनका लागि मर्मत सम्भार कार्यलाई प्राथमिकता दिने र यसका लागी खानेपानीको सुविधा पाईरहेका घरहरुबाट मासिक रकम संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाई योजनागत रुपमा मर्मत संभार कोषमा टोकन मनी जम्मा गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- घना वस्ती, बजार क्षेत्र र उच्च शहरीकरण हुदै गएका वडा र वस्तीहरुमा भविष्यमा पर्न सक्ने खानेपानीको अभावलाई मध्यनजर गरी यस नगरपालिकाभित्र बृहत खानेपानी परियोजना संचालनका लागी संघीय सरकार र प्रदेश सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ ।

४. संस्कृति प्रवर्द्धन :

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने प्रत्येक जात, जाति एवं समुदायहरूको प्राचिनकालदेखि चल्दै आएको ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक, मौलिक संस्कृति (भाषा, भेषभुषा, चाडपर्व) लाई संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कला र संस्कृतिको संरक्षण र संवर्द्धनकालागी पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गर्न गरिने कृयाकलापहरूमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- जाति, जनजाति लगाएतका समुदायहरूको सांस्कृतिक संरक्षण गर्न आवश्यकता अनुसार संग्राहलयहरूको निर्माणमा सहयोग गर्दै लगिनेछ ।
- विभिन्न जाति, जनजाति तथा आदिवासी समुदायहरूको सांस्कृतिक पहिचान भल्कने नगरपालिका स्तरिय जनजाति एकिकृत संग्राहलय निर्माण प्रारम्भ गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने प्रत्येक विकास निर्माण, श्रोत साधनको वितरण र अन्य क्रियाकलापहरूमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।
- महिला विरुद्ध विभिन्न किसिमका हिंसा र विभेदका विरुद्धमा महिला शसक्तिकरणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । महिला हिंसा र विभेद मुक्त वस्तीको घोषण गर्दै वडा लाई नै महिला हिंसा र विभेद मुक्त वडा घोषणा गर्ने । आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो कार्यक्रम नमुना कार्यक्रम को रूपमा नगरपालिकाको वडा नं. ११ का वस्तीहरूबाट प्रारम्भ गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा नगरस्तरीय सुन्दर ईलम विकास केन्द्र स्थापना गरी विभिन्न विषयका सीपमुलक तालिम प्रदान गर्न विषय प्रशिक्षकहरूको सेवा करारमा लिई सीपमुलक तालिम दिन आवश्यक भौतिक सामग्रीहरू खरिद गरी स्थायी रूपमा व्यवस्थापन गरिनेछ । उक्त कार्यक्रमलाई ल्याण्डफिल्ड प्रभावित क्षेत्रका वासिन्दालाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
- महिला युवतीहरूका लागि राज्यका हरेक निकायमा पुग्नको लागि उनीहरूको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता बढाउने उदेश्यले लोक सेवा आयोगका तयारी कक्षाहरू संचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका एकल महिलाहरूको लगत संकलन गरी उनीहरूकै सहभागीतामा उनीहरूको लागि आवधिक कार्य योजना तयार गरी उनीहरूको सीप र क्षमता अभिवृद्धि गरी आयआर्जनका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ को बजेटको विज्ञद्वारा लैङ्गिक बजेट परिक्षण (GESI Report) प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
- निर्माण गरिने भौतिक संरचनाहरूमा बालमैत्री डिजाईनको अवलम्बन गरी बालमैत्री संरचनाहरूको निर्माण गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडाको सम्भावित स्थानहरूमा बाल उद्यान पार्कहरूको निर्माण गर्ने । आ.व. ०७५/०७६ मा वडा नं. ६ को वरेटारस्थित शिवालय मन्दिर परिषरमा नमूना बाल उद्यान पार्कको निर्माण सुरु गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका होटल रेष्टुराहरूमा काम गर्ने बाल मजदुर र सडक बालबालिकाको लागत विवरण तयार गर्ने । विवरण तयार भै सकेपछि उनीहरूको सुरक्षा, शिक्षा, संरक्षण, सम्बर्धन र विकासका कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्ने ।
- अपाङ्ग बालबालिकाहरूको लागि विशेष शिक्षा (कक्षा) को संचालन र व्यवस्थापन गर्ने संचालित यस्ता विशेष कक्षाहरूको सुदृढिकरण गर्दै गुणस्तर बढाउने ।
- दलित वर्गको परम्परागत सीप तथा दक्षताको आधुनिकिकरण तथा व्यवसायीकरण गर्ने ।

६. खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- किसोरकिसोरिहरु लाई कुलत, लागु पदार्थ ओसारपसार, दुर्व्यसनी तथा एचआईभि एड्स जस्ता जोखिमहरुबाट टाढा राख्न जनचेतनामूलक प्रचार प्रसार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। यस्तोमा फसिसकेकाहका लागि समाजमा पुनःस्थापना गर्न सम्वद्ध संस्थाहरु संग लागत सहभागिता गरि उपयुक्त कार्यक्रममा सहकार्य गर्दै अगाडी वढाईनेछ।
- युवा युवती र सबै उमेर समूहका लागि मानसिक स्वास्थ्यको कार्यक्रमहरु सरकारी तथा गैरसरकारी सम्वद्ध निकायहरु संग साभेदारी गर्दै अगाडी वढाईनेछ।
- सबै वडाहरुमा जग्गा प्राप्त भई सम्भव भएसम्म एक वडा एक खेल मैदान निर्माण गरिनेछ।
- वैदेशिक रोजगारीमा गई ज्ञान र सीप सिकेर फर्केका युवायुवतीहरुको सीपलाई उद्यमसिलता तर्फ उन्मुख गर्ने नीति लिईनेछ।
- वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने युवाहरुको लागि आवश्यक न्यूनतम ज्ञान, सिप र व्यवहारको तालिम प्रदान गर्नका लागि नगरपालिकाले साभेदारहरुसंग लागत सहभागितामा कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने।

ग) पूर्वाधार विकास क्षेत्र :

सुन्दरबजार नगरपालिकाको आधुनिक एवं व्यवस्थित विकासका लागि २० वर्षे नगर गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ, र सो योजनाका आधारमा आ.व. ०७६/७७ देखी उक्त गुरुयोजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

१. सडक तथा पुल:

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सडकहरुको व्यवस्थित निर्माण र सञ्चालनका लागि नगरपालिकाद्वारा विगतमा तयार पारिएको नगर सडक यातायात गुरुयोजनालाई अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ।
- यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण क्षेत्र एवं स्थानहरुलाई सडक सञ्जालमा आवद्ध गराउने नगर रिडरोडको निर्माण र सडक सञ्जालको विस्तार गरिने एवं भैरहेका सडकहरुको स्तर उन्नती एवं कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका आधारमा क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र आवश्यकताका आधारमा पक्की पुल र भोलुङ्गेपुलको निर्माण एवं विस्तारको कार्यलाई क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।
- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र सार्वजनिक यातायातलाई सहज र सुलभ बनाउन नगरबस संचालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।
- हाल नगरपालिका क्षेत्रभित्र तथा नगरपालिका भएर यातायात संचालनमा रहेको सडकहरुलाई स्तोनती कार्यलाई विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने तथा सार्वजनिक यातायातको भाडादरलाई प्रभावकारी नियमन गर्ने नीति लिईने छ।
- सडक योजनामा विनियोजन गरिएको रकम वाट कमिमा ८० प्रतिशत स्ट्रक्चरका महत्वपूर्ण कार्यहरुमा (ग्राभेल, नालीनिर्माण, रिटेनीडग वाल, ग्याविन वाल, सोलिड, ह्यूम पाईपवाट पानी कसीडग, स्पान नाला, कजवे, कलभर्ट, मोड (घुमिमा) सुधार, सागुरो स्थानमा सडक फराकिलो बनाउने र सेफटी पीलर वा वारहरु राख्ने आदि कामहरु) मा खर्च गरि २० प्रतिशत अन्य आवश्यकीय सुधारजन्य क्रियाकलापहरु गरिनेछ।
- नियमीत रुपमा संचालन भई रहेका र आकस्मिक रुपमा विग्री मर्मत संभार नगरि नहुने सडकहरुको मर्मत संभारका लागि एउटा **मर्मत संभार कार्यविधि** तयार गरिनेछ, र सो को आधारमा सडकहरुको मर्मत संभारलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।
- आकस्मिक रुपमा सडक मर्मत संभार गर्ने कार्यलाई (सडक सफा गर्ने, पानी कस गराउने, खाल्डाखुल्डी पुर्ने, सडक छेउछाउमा नाला काट्ने, पहिरो र सडकमा आएका ढुंगा र माटोको ढिस्का ढुस्की सफा गर्ने, खाल्डा खुल्डीमा ग्राभेल ल्याएर राख्ने र सम्याउने जस्ता विभिन्न कार्यहरुलाई) प्रभावकारी बनाउन व्याक हो लोडर र टिपरको अधिकतम परिचालन गर्ने। एउटा सानो मर्मत सम्भार दस्ता (**Quick Response Team**) खडा गरिनेछ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यक्तिगत रुपमा वा समुदाय स्तरवाट सडकको नयाँ ट्याक निर्माण गर्नुपर्दा अनिवार्य रुपमा वडा समितिको सिफारिस सहीत नगरपालिकावाट स्वीकृत लिनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ।

- वडा वडा ले आफनो वडाभित्र हाल कायम रहेको सवै वडाहरुको लगत विवरण तयार गर्ने र नगरपालिका कार्यालयले त्यसमा भेरीफिकेसन गरी सवै सडकहरुको अभिलेख (वडा, स्थान र दूरी (किमी) खुल्ने गरी) तयार गरी सडक प्रोफाईल पुस्तिका तयार गर्ने ।
- आफनो वडा भित्रका सवै सडकहरुमा कायम गरिनुपर्ने **Right of way** को प्रस्तावको खाँका सवै वडाहरुले वडा समितिको बैठकबाट निर्णय गरि नगरपालिकामा आगामी ०७५।७६ को साउन महिना भित्र पेश गरि सक्ने व्यवस्था गरी यसरी प्रस्ताव कायम गर्दा सुदूर भविष्यलाई दृष्टिगत गरी नेपाल सरकारको न्यूनतम मापदण्ड लाई ध्यान दिने नीति लिईनेछ ।
- सडक योजनाहरुका लागि न्यूनतम ५ लाख रकम भन्दा कम नहुने गरी बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- निर्माण सुधार गरिने सडकहरुको लई गर्दा वातावरणीय पक्षलाई असर पुरयाउने नपुरयाउने कुरा प्राविधिकबाट अध्ययन गरी वातावरणीय पक्षलाई थप संरक्षण गर्दै लैजानु पर्ने देखिएमा विनियोजित बजेटको न्यूनतम ५ प्रतिशत रकम वातावरणीय पक्षका लागि खर्च गर्ने गरी लागत इष्टिमेट गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- सडकमा रकम विनियोजना गर्दा संभव भएसम्म प्रारम्भमै आवश्यक पर्न सक्ने जति रकम विनियोजन गरिनेछ, एउटै आर्थिक वर्षमा पटक पटक र खण्ड खण्ड गरी रकम विनियोजन गरिने छैन ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र सडक निर्माण लगायत सवै खालका पूर्वाधारमा काम गर्न चाहने हेभि मेशिनहरुले (धनि हरूले) नगरपालिकामा आफना कागजात सहीतको विवरण पेश गरी सूचीकृत गर्नुपर्ने । यस्तो सूचीकृत गर्दा न पा ले हेभि मेशिन सूची दर्ता शुल्क वापत वार्षिक रुपमा निश्चित शुल्क लिने व्यवस्था गर्नेछ ।
- पर्यटकिय गाउँ, पर्यटनको सम्भावना वोकेको स्थान र होम स्टे संचालन भएका र हुने सम्भावित ठाउँको सडक मार्गलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

२. सिंचाई:

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका हाडेटार सिंचाई योजना, पाउँदी खोला पृन्तेवेशी, किरिन्चे खोला कुलो, मजुवा मुहानेकुलो, ढाव कुलो, मणीकुलो, खर्केको कुलो, राडखोला ठाँडीस्वाराँ हुदै तालोखेत कुलो, भरीढुङगा सिमखेत सिंचाई योजना, सहकाले सिंचाई योजना, धर्तीखोला कुवापानी हुदै मैदान सम्मको सिंचाई योजना, भोर्ले जाने कुलो, मजुवा खेतकोलागी पहराको कुलो, ग्याग्दी खोला आहाले सिंचाई योजना, सेराफाँट को कुलो, अर्मलफाँट कुलो, फेदिकुना कुलो, ग्याग्दी सेराफाँट कुलो, पाउँदी भाडवेसी कुलो, पाँउदी जरुवा कुलो किरिन्चे सत्रसय कुलो, ठूलोखोला धुसेनी कुलो, कुपिण्डे खोला सीमखेत कुलो, भागीरथी तिलहार सिंचाई कुलो, गाडापानी सिलिङ्गे खेत कुलो, दुरापधेरो न्याउली पधेरो जौवारी कमेरेपानी चैते कुलो ठूलीखेत आरुवोटे कुलो, धारापानी ठूलीखेत कुलो, भर्षेली सिंचाई कुलो, रुम्टे खोला कुलो कोइरालाफाँट कुलो, कान्छे खेत कुलो, ओडारे कुलो लगाएतका कुलोहरुको निर्माण एवं स्तरोन्नती गर्दै अगाडी बढ्ने नीति लिईनेछ ।
- सोलार पम्प प्रविधि जडान गरी सिंचाईलाई व्यवस्थित गर्दै अगाडी बढाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- पाखो जग्गाहरुमा स्पीडकलर, थोपा सिंचाई जस्ता प्रविधिका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कृषि विकास कार्यक्रम वाट संचालन गरिएका साना सिंचाई कार्यक्रमलाई सोही अनुसार निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- धेरै लागतका ठूला सिंचाई र मझौला सिंचाई योजनाहरु संचालनको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसंग अनुरोध गरिनेछ ।

३. भवन तथा शहरी विकास:

- भवन तथा शहरी विकासकालागी एकिकृत बस्ती विकासको संभावनाको अध्ययन गरि प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा प्राथमिकता साथ एकिकृत बस्तीहरुको निर्माण र विकास गर्दै लगिनेछ ।
- भवन तथा शहरी विकासकालागी बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड, २०७२ लाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बस्ती वाट माग भई वडा समितिको बैठकबाट सिफारिस भएका मागहरुमा मात्र बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको को प्रत्येक वडा कार्यालयको नजिकै (स्थानमा) सभा सम्मेलन गोष्ठी बैठकहरू सहज रूपमा गर्न मिल्ने गरी एक एक वटा बहुउद्देशिय भवन बनाउने नीति लिईनेछ । हाल वडा कार्यालयहरूको भवन नजिक यस्ता भवन बनी सकेको अवस्था भएमा त्यस्ता भवनमा थप सेवा सुविधाको विस्तार गरीने छ र नवनेका स्थानहरूमा बनाउन जोड दिईने छ ।
- सामुदायिक भवनहरूको निर्माणमा एकरूपता नभएको र आफ्नो ईच्छामा बनाईदाँ लामो समय सम्म भवन अधुरो रहने, धेरै लागत रकम लाग्ने, उपयोग कम-स्रोत साधन बढि खर्च हुने र नगरपालिकामा रकम मागको अत्यधिक चाप दबाव पर्ने हुदाँ सामुदायिक भवनको एक रूपता कायम गर्न नगरपालिकाले सामुदायिक भवनको उपयुक्त डिजाईन बनाउने र सोही डिजाईन अनुसारको सामुदायिक भवन निर्माणलाई मात्र सहयोग गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
- विगतमा निर्माण भई सकेका सामुदायिक भवनहरूको जग्गा आफ्नो नाममा कायम भै नसकेको अवस्था भएमा संस्थाको नाममा जग्गा कायम गर्न वडाहरूले उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सामुदायिक भवनहरूको निर्माण गर्दा अपांग तथा बालमैत्रीयुक्त डिजाईन गरेर बनाईने छ ।
- नगरपालिकाको केन्द्र रहेको स्थान (पेरीफेरीमा) अतिथी गृह, सभा भवन, ईलम प्रशिक्षण केन्द्र जस्ता बहुउद्देशीय तथ बहु आयामिक महत्वका भवन निर्माणमा जोड दिईनेछ ।
- वर्थिङ्ग सेन्टर, खोप केन्द्र, पुस्तकालय (वाचनालय) , जेष्ठ नागरिक विश्राम केन्द्र र सार्वजनिक वस प्रतिकालय जस्ता भवन निर्माणहरूको मागलाई उच्च प्राथमिकता दिईने छ ।
- नेपाल सरकार वाट तर्जुमा भएका भवन निर्माण सम्बन्धि ऐन, नियम, मापदण्ड निर्देशिकाहरूलाई न पा भित्र बन्ने सवै खालका भवनहरूमा कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र पशु वधशाला भवन निर्माणको लागि उपयुक्त स्थान / जग्गा छनौटको लागि अध्ययन कार्य अगाडी वढाउने । प्रारम्भिक कार्य अगाडी वढाइनेछ ।

४. उर्जा/जलविद्युत:

- यस नगरपालिकाका विद्युत विस्तार हुन बाँकी बस्तीहरूमा विद्युत विस्तारको कार्यलाई अगाडी वढाईनेछ ।
- थ्रिफेज विद्युत विस्तार नभएका बस्तीहरूमा आवश्यकता अनुसार थ्रिफेज विद्युत लाइनको विस्तार एवं स्तरोन्नती गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- हाल सञ्चालनमा रहेका विद्युतलाईनबाट प्रसारण भैरहेको विद्युतलाई नियमानुसार सञ्चालन गर्न, गराउन विशेष पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको सवै वडाहरू अर्न्तगत विद्युत नपुगेका गाउँ/वस्ती/टोल/घरहरूको वडाहरू मार्फत लगत विवरण संकलन गरी नगरपालिकावाट एउटा अभिलेख तयार गरिने छ । उक्त अभिलेख अनुसार विद्युत नपुगेका गाउँ/वस्ती/टोल/घरहरूमा विद्युत सेवा विस्तार गर्नेकार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- काठको पोल गाडेर विद्युत विस्तार भै रहेका स्थानहरूमा रहेको जीर्ण पोलहरूलाई कमश विस्थापित गरी स्टिल/फलामका आधुनिक पोलहरू राख्न जोड दिईनेछ । यस्तो कार्यका लागि प्रथम चरणमा दुर्गम ग्रामीण बस्तीहरूमा र काठको जीर्ण पोलहरू रहेका लाई प्रथम प्राथमिकता दिइनेछ । यस कार्यको लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण संग लागत सहभागितामा काम अगाडी वढाईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र लघुजलविद्युतको लागि सम्भावना संभावनाको अध्ययन कार्य गरिने । अध्ययन वाट सम्भावित देखिएमा नगरपालिका र स्थानीय वासिन्दाहरूको संयुक्त शेयरमा लगानी गरी विद्युत निर्माण गर्न जोड दिईने ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा लोडसेडिङको अन्त्य गरि नियमित विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था गर्नका लागि सम्बन्धित निकायमा समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

५. बैकल्पिक उर्जा:

- नगरपालिकाको मुख्य बजार क्षेत्र रहेको शहरी वडाहरूमा सडक बत्तिको / सौर्य बत्तिको मर्मत संभारको लागि बजेट व्यवस्था गरी नियमित बनाईनेछ ।

६ . सञ्चार:

- यस नगरपालिकाका सबै बस्तीहरूमा बस्तीको माग बमोजिम लेण्डलाईन टेलिफोनको व्यवस्था गर्न र सबै वडा कार्यालय लगाएत सरकारी निकायहरूमा इन्टरनेटको सहज पहुँच पुर्याउन सो अनुसारको व्यवस्थाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- वडाहरूलाई सूचनाप्रविधि मैत्री बनाउन सबै वडाहरूमा इन्टरनेट सुविधा पुर्याउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाईन मार्फत गर्नका लागि वडा सचिवहरूलाई नगरपालिकाबाट तालिम प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- मोबाईल सम्पर्क हुन नसक्ने नगरपालिकाका वडाहरूका बस्तीहरूलाई मोबाईल सम्पर्क हुन सक्ने गरी टावर निर्माण गर्न सम्वन्धित निकाय संग समन्वय गर्ने ।
- नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरू र विषयगत शाखाहरू सबैमा इन्टरनेटको नेटवर्किङ गरी सम्पादन गरिने सबै कार्य र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि सम्भावनाको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
- स्थानीय सामुदायिक एफ एम र स्थानीय स्तरबाट निस्कने पत्रपत्रिकाहरूको प्रवर्धन गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिकाको वेबसाईट र फेसबुक मार्फत नगरपालिकाको सूचना, गतिविधि र समाचारहरूलाई नियमित बनाईनेछ ।

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :

१. वन तथा भू- संरक्षण :

- यस नगरपालिका भित्र रहेका सरकारी तथा सामुदायिक वनहरूको संरक्षण सम्वर्द्धन र भू संरक्षणकालागी एकीकृत योजना बनाई स्थानीय स्तरमानै वन उपभोक्ता समिति निर्माण गरी जिम्मा दिइनेछ । खालि भएका सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरूमा विभिन्न जाति तथा प्रजातिका बोट विरुवाहरू रोप्न र हरित शहर र हरित नगरपालिका बनाउनकालागी एक घर दुई विरुवा भन्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै गठन भएका वन उपभोक्ता समितिहरूबाट उत्कृष्ट वन उपभोक्ता समितिलाई हरेक वर्ष पुरस्कृत गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रको सबै वडाहरूमा रहेका सार्वजनिक , सरकारी, ऐलानी पर्ती जग्गाहरूको नापी कार्यालयबाट विवरण तयार गराई सार्वजनिक सरकारी जग्गाको अभिलेख पुस्तिका तयार गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सरकारी जग्गाहरूको संरक्षण गरी तीनको उत्पादन र उपयोगको योजना बनाइनेछ ।
- प्रत्येक वडाका वडा समितिहरूले आफ्नो वडा भित्र रहेका वास्तविक भूमिहिन / सुकुम्बासीहरूको प्रारम्भिक लगत संकलन गरी विवरण तयार गरी त्यसको विवरणलाई नगरपालिकाबाट थप भेरिफिकेसन गरी नगरपालिका भित्रको यस्तो विवरणको प्रारम्भिक प्रोफाईल बनाईराख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- सार्वजनिक जग्गाहरूमा अनधिकृत रूपमा बनाईएका र बनाईने घर टहराहरूलाई कडाईका साथ नियन्त्रण गरिनेछ ।
- खेतीयोग्य (कृषि जग्गा) जग्गा भित्र बस्ती विकासको कार्यलाई नियन्त्रण गर्न बस्ती विकास र प्लटिङ कार्यलाई नेपाल सरकारको नीति अनुसार अगाडी वढाउने ।

२. जलाधार संरक्षण :

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र बाह्रै महिना पानि चल्ने नदी खोला तथा अन्य जलाधार स्रोतहरूको पहिचान संरक्षण गरी जलाधार क्षेत्रमा हुने भुक्षय तथा वातावरण प्रदुषणलाई न्यूनिकरण गर्न वायो इन्जिनियरिङ सहितको जलाधार संरक्षण गरी ठूला/साना जलाधार क्षेत्रको संरक्षण संवर्द्धन गरिनेछ ।

४. फोहोरमैला व्यवस्थापन :

- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका घरबाट निष्केका फोहोरहरूलाई उत्पादन स्थलमै वर्गिकरण गरी कुहिने फोहोरलाई कम्पोष्ट मल बनाई उपयोग गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट संचालित डम्प इन साईट (फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्र) मा वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन गर्दै असर न्यूनिकरण गर्ने उपायहरूलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरी वातावरण मैत्री पार्क निर्माण गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाईनेछ ।

५. जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण :

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र वर्षातका कारण वा खोलानालाहरूको निरन्तर कटानबाट क्षति हुन सक्ने वस्तीहरू, खेतियोग्य भूमीहरू र वन जंगलहरूलाई समेत संरक्षण गर्नकालागी उक्त संभावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरी आवश्यकता अनुसार तटवन्ध निर्माण र बायोइन्जिनियरीड कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गरी न्यूनिकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६. विपद व्यवस्थापन :

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र मानविय एवं प्राकृतिक कारणले हुने विपदको जोखिम न्यूनिकरण गर्न पूजिगत बजेटको कम्तिमा एक प्रतिशत रकमको व्यवस्था सहित एक विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गर्न पहल गरिने र खासगरी गर्मि एवं वर्षा मौसममा आउनसक्ने विपदहरू (आगोलागी, बाढीपहिरो, चट्याङ, भूडान) को न्यूनिकरणकोलागी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने र त्यस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बच्नकोलागी स्थानीय जनताहरूको संलग्नतामा विभिन्न प्राकृतिक प्रकोप न्यूनिकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र अति आवश्यकरूपमा रहेका विपद व्यवस्थापनका साधनहरू एम्बुलेन्स, सव बहान, दमकल लगाएतका साधनहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा संचालन गर्दै अगाडी बढाईनेछ ।

ड) सुशासन तथा संस्थागत विकास :

१. मानव संशाधन विकास :

- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका युवा जनशक्तिहरूको सीप एवं दक्षता विकासका लागि सीपमुलक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।
- यस नगरपालिका, वडा कार्यालय र अन्य विषयगत कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धिका लागि आवश्यकता अनुसारको क्षमता विकास तालिमको कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

२. संस्थागत क्षमता विकास :

- यस नगरपालिका र नगरपालिका क्षेत्रभित्र नगरपालिका मातहत रहने/रहेका सवै सरकारी निकायहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक भौतिक श्रोत साधन उपलब्ध गराउने र आधुनिक सूचना प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
- नगरपालिका र वडा कार्यालयबाट गरिने दैनिक कार्यहरूलाई सहज, सरल र प्रभावकारी बनाउन वडाको लागि आवश्यक न्यूनतम जनशक्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिकाबाट जारी ऐन, कानून, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्डको पालना गरि कार्यसम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि क्षमता विकास योजना (CDP) तयार गरिनेछ ।
- योजना कार्यान्वयन गर्नको लागि गठीत उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासका लागि अभिमुखिकरण तालिम संचालन गरिनेछ ।

- नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको लागि कार्यालयको अग्रभागमा नागरिक वडापत्र (citizen charter) जारी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा र सम्पादन गर्ने कार्यहरूको लागि आवश्यक कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिका तर्जुमा गर्ने । कुन कार्य कसरी कुन प्रकृया वाट गरिन्छ ? सो विषयमा स्पष्ट उल्लेख गर्ने । र सबै कार्यहरू विधि र प्रकृया बमोजिम सम्पादन गरिनेछ ।
- नगर सभा र नगरकार्यपालिकाका सबै निर्णयहरू निर्णय भएको ७ दिन भित्र नगरपालिकाको वेबसाईट मार्फत नगरवासीहरूमा जानकारी गराइनेछ ।
- नगरपालिकावाट प्रदान गरिने संस्थागत तथा व्यक्तिगत रूपमा प्रदान गरिने कार्यक्रम सहायता तथा आर्थिक सहायताको लागि आर्थिक सहायता कार्यविधि तर्जुमा गरि सो को व्यवस्था बमोजिम प्रदान गरिनेछ ।
- नगरकार्यपालिकाको कार्यालयवाट सम्पादन गर्ने कार्यहरूका लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने । यसका लागि आवश्यक मापदण्ड र कार्यविधि बनाइनेछ ।
- नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा एउटा गुनासो पुस्तिका राखिनेछ र गुनासो पुस्तिका मार्फत आएका गुनासा र सुझावहरूलाई उपयुक्त सम्बोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरकार्यपालिकाले आफ्नो मासिक आय र व्ययको खर्च विवरण आफ्नो वेबसाईट मार्फत सार्वजनिक गर्ने । प्रत्येक महिना संस्थागत र व्यक्तिगत रूपमा प्रदान गरिएको कार्यक्रम/सहयोग रकमको विवरण समेत सार्वजनिक गरिनेछ ।
- नगरपालिकाले प्रत्येक चौमासिकमा तोकिएको स्थानमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सार्वजनिक सुनुवाईमा जनताहरूवाट आएका गुनासा, सुझावहरूलाई उच्चतम प्राथमिकता प्रदान गरि आफ्नो कार्यसम्पादनलाई सुधार गरि प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।
- नगरपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरूको वारेमा जनताहरूलाई सूचीत गर्नका लागि चौमासिक बुलेटिन (वा अर्धवार्षिक) प्रकाशन गरिनेछ ।
- नगरसभाले स्वीकृत गरेको वार्षिक नीति, कार्यक्रम(योजनाहरूको) र बजेट वारेमा नगरवासीहरूको जानकारीको लागि मन्त्रालयले तोकिएको ढाँचामा वार्षिक योजना पुस्तिका प्रकाशन गरिनेछ ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, सुशासन (संचालन र व्यवस्थापन) ऐन र नियमावलीले गरेका व्यवस्थाहरूलाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- योजनाका उपभोक्ता समितिहरूले आफ्नो योजना सम्पन्न भएपछि वडा कार्यालय संग समन्वय गरी योजनाको आय र व्यय खर्चको विवरण सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३. सेवा प्रवाह :

- यस नगरपालिका, नगरपालिका मातहतका सबै सरकारी एवं अर्द्धसरकारी निकायहरूवाट प्रवाह गरिने सेवालाई निश्चित मापदण्ड तयार गरी सो मापदण्डका आधारमा सूचना मैत्री प्रविधिको प्रयोग गरी छिटो, छरितो, चुस्त, दुरुस्त एवं पारदर्शी रूपमा प्रवाह गर्ने नीति अख्तियार गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा आएका सबै मुद्दाहरूलाई छिटो र छरितो छिनोफानो हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै न्यायीक समितिलाई थप व्यवस्थापन गर्न भौतिक तथा मानविय स्रोतको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरि सामान्य खालको भै भगडालाई बस्ती तथा वडा स्तरबाटै मेलमिलाप हुने वातावरण तय गरिने छ ।
- उपरोक्त नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि निम्नलिखित ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधिहरू तत्काल तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ
 - स्थानीय शिक्षा ऐन
 - आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन
 - स्थानीय कर्मचारी सेवा ऐन
 - शैक्षिक विकास कोष निर्देशिका
 - कृषि उत्पादन प्रोत्साहन मूल्य सहायता कोष कार्यविधि

- व्यवसाय तथा स्वरोजगार प्रवर्द्धन कोष नियमावली
- स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन नियमावली
- कर्मचारी छनौट तथा भर्ना कार्यविधि

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन :

१. राजश्व परिचालन :

- यस नगरपरपालिकाको आर्थिक उन्नतिका लागि राजश्वका नयाँ श्रोतहरूको खोजी गरी नगरपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२. वित्तीय अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली :

- यस नगरपालिका, नगरपालिका मातहतका विषयगत निकायहरूमा वित्तीय अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण कायम राख्न सो संग सम्बन्धीत कानून र सुशासनको मुलभूत मान्यतालाई कडाईका साथ अवलम्बन गरिने नीति लिईनेछ ।

छ) लक्षित क्षेत्र :

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सबै लक्षित वर्ग (महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, जेष्ठ नगरिक, अपाङ्ग, युवा, दलित, पिछडावर्ग, मुस्लिम, अल्पसंख्यक, विपन्न जातजाति एवं अन्य) वर्गको उत्थानकालागी एक लक्षित वर्ग विशेष कोषको स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका लक्षित वर्गहरूको सरकारी निकाय, गैरसरकारी निकायहरूबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरूमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न, विकास निर्माणका क्रियाकलापहरूमा अर्थसहितको सहभागिता सुनिश्चत गर्न र प्राप्त प्रतिफलको न्यायोचित वितरण हुने व्यवस्था गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।

ज) अन्य कार्यक्रम :

सुन्दरबजार नगरपालिकालाई विकासको दृष्टिकोणबाट नमुना नगरकोरूपमा विकास गर्न नमुना गाउँ, नमुना टोल, नमुना विद्यालय, नमुना कार्यालय, नमुना सडक, नमुना पार्क आदी जस्ता नमुना कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरीने नीति लिईनेछ । यसका लागि सम्बन्धित विषयको विज्ञ सहितको समिति गठन गरी प्राप्त प्रतिवेदन एवं राय सुझावका आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरीनेछ ।

आ.व ०७५/०७६ को अनुमानित आय

सि नं	आय शिर्षक	अनुमानित आय
१	आन्तरिक श्रोत	८०,००,०००।
२	वित्तीय समानीकरण अनुदान संघीय (निशर्त)	९,३३,००,०००।
३	वित्तीय समानीकरण अनुदान संघीय (सशर्त)	२२१७०००००।
४	सघीय राजश्वं वाडफाँड	५,८९,२०,०००।
५	प्रदेश समानीकरण अनुदान	१,१७,३१,०००।
६	प्रदेश सवारी साधन कर वाडफाँड	३२,२७,८२१।
७	सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम (सशर्त चालू)	५,८८,९९,०००।
८	आ व ०७३।७४ को संचितकोष मौज्दात	८७,००,०००।
	जम्मा आय	४६,४४,७७,८२१।
९	आ व ०७४।७५ को निम्न कार्यक्रमको आगामी आ व मा अल्या हुने (निश्चित भएको) रकम	२६७०००००।
	सि नं ८ सम्मको र सि नं ९ को समेत गरी कूल अनुमानित आयरकम :	४९,११,७७,८२१।

२०७५/०७६ को प्रस्तावित व्यय अनुमान :

सि नं	आय शिर्षक	अनुमानित व्यय रकम
१	पदाधिकारी सदस्य सुविधा	७२,६७,०००।
२	नगरपालिका कर्मचारी तलव भत्ता	१,५०,८९,६७२।
३	वडा कर्मचारी तलव भत्ता	२,२०,२५,८१०।
४	नगर कार्यपालिका / विषयगत शाखा संचालन खर्च	२,२४,९१,८००।
५	वडाकार्यालयमा नपावाट गरिने संचालन व्यवस्थापन खर्च	१३,०६,८००।
५	सामाजिक सुरक्षा भत्ता	५,८८,९९,०००।
६	विषयगत शाखाको सशर्त कार्यक्रम खर्च	२२,१७,०००००।
७	पुजिगत कार्यक्रमका लागि खर्च	१४२३९७७३९।
	जम्मा व्यय अनुमान	४९,११,७७,८२१।

प्रस्तावित व्यय अनुमानमा पुँजीगत कार्यक्रमको लागि निम्न अनुसार आयोजना सेवा व्यवस्थापन खर्च घटाँउदा

पुजीगत कार्यक्रमका लागि खर्च	१४२३९७७३९।
पूजिगत रकमको २ % ले हुने कन्टिन्जेन्सी रकम	२८४७९५५।
कन्टिन्जेन्सी रकम घटाएर बाकी रहने पुजीगत रकम	१३९५४९७८४।

कन्टिन्जेन्सी रकम घटाएर बाकी रहने पुजीगत रकम रु १३९५४९७८४। लाई पुजीगत कार्यक्रममा निम्न अनुसार विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ।

सि नं	विषय क्षेत्र	सिलीडांग रकम	कैफियत
(क)	पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	८,७६,७०,३६३।	
१	नगरपालिका स्तरिय पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२,००,००००।	नगरकार्यपालिकाको बैठकले न पा भवन निर्माण मर्मत सुधार सहीतका अति आवश्यक योजना तथा कार्यक्रमहरु छनोट र निर्णय गरी कार्यान्वयन गर्ने।
२	वडा स्तरिय पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	३,६३,००,०००।	
३	समपूरक कोष (Matching Fund)	२५,००,०००।	
४	लागत सहभागिता विकास कार्यक्रम	१,२८,८७,१२०।	न.का.पा.को बैठकले यसको क्षेत्र, मापदण्ड र विधि बनाई कार्यक्रम संचालनको प्रकृया अगाडी वहाई गर्ने
५	सालिमरयाडांग खोलादेखी क्याम्पस गेट सम्मको सडक स्तरउन्नतीको संभौतानुसारको कार्यक्रम (कमागत)	७६,८३,२४३।	
(ख)	आर्थिक विकास कार्यक्रम :	१,५०,००,००।	

१	वडा स्तरीय आर्थिक विकास कार्यक्रम	५५०००००।	
२	कृषि विकास शाखा कार्यक्रम	५७६७५००।	
३	पशु सेवा शाखा कार्यक्रम	२२३२५००।	
४	पर्यटन विकास कार्यक्रम	११,००,०००।	
५	उद्योग वाणिज्य कार्यक्रम	४,००,०००।	
(ग)	सामाजिक विकास कार्यक्रम	१,५०,००,०००।	
१	वडा स्तरिय सामाजिक विकास कार्यक्रम	४४०००००।	
२	शिक्षा शाखा कार्यक्रम	२२७६०००।	
३	स्वास्थ्य शाखा कार्यक्रम	२३९६०००।	
४	महिला विकास शाखा कार्यक्रम	४६३५०००।	
५	आयुर्वेद शाखा कार्यक्रम	२५००००।	
६	खा.पा तथा सरसफाई सहयोग कार्यक्रम	७,००,०००।	
७	संस्कृति प्रवर्धन कार्यक्रम	३,३९,०००।	
(घ)	बन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	७५,००,०००।	
१	वडा स्तरिय बन, वातावरण तथा वि.व्य कार्यक्रम	२२,००,०००।	
२	फोहोरमैला व्यवस्थापन (लैण्डफिल्ड साईट पूर्वाधार समेत)	४५,००,०००।	
३	बन शाखा कार्यक्रम	५,००,०००।	
४	विपद् व्यवस्थापन	१०००००।	
५	भूसंरक्षण तथा जलाधार संरक्षण	२०००००।	
(ङ)	सुशासन तथा संस्थागत विकास कार्यक्रम	१४३७९४२९।	
१.	नागरिक वडापत्र (वडाहरुमा समेत)	१०००००।	

२	नगर प्रोफाईल	२५,००,०००।	
३	सार्वजनिक सुनुवाई (११ वटा वडास्तरिय)	११००००।	
४	सार्वजनिक सुनुवाई (न पा स्तरिय)	५०,०००।	
५	आलेप/मलेप प्रतिवेदन तथा अभिलेख व्यवस्थापन	१,५०,०००।	
६	जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकास	३,००,०००।	
७	कर्मचारीहरुको क्षमता विकास	२,००,०००।	
८	सि सि क्यामारा (सडक सुरक्षा र कार्यालय सुरक्षा)	३,००,०००।	
९	कर्मचारी पुरुस्कार	१,००,०००।	
१०	कर्मचारीहरुको अतिरिक्त समय काम गरेको भत्ता	३,००,०००।	
११	नगर बस संचालन सहयोगात्मक कार्यक्रम	२,००,०००।	
१२	उत्कृष्ट उपभोक्ता समितिलाई प्रोत्साहन योजना	२,००,०००।	
१३	अन्य सुशासन कार्यक्रम	३,६९,४२१।	
१४	कार्यालयको लागि सवारी साधन जीप खरिद	६०००००।	
१५	वडा कार्यालय र नपाको लागि मोटरसाईकल खरिद	२५००००।	
१६	वडा कार्यालयको लागि ल्यापटप खरिद तथा कार्यालयको लागि डेस्कटप, ल्यापटप प्रिन्टर आदि खरिद	१०००००।	
(च)	मर्मत सम्भार कार्यक्रम	८३,००,०००।	
जम्मा रकम		१३९५४९७८४।	

वडा विकास योजनाको लागि वडावाट निर्णय भई आएको वडाको आयोजना प्राथमिकीकरण सूची आर्थिक वर्ष २०७५।७६

वडा नं १

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित वजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वयन विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, क्रमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	जुगेपानी देखि सेवामन्दिर प्रा वि सम्म मोटरवाटो	खमारीवोट	३०००००।	निर्माण सुधार	उ.भो.स	क्रमागत, मर्मत सुधार	२००	पूर्वाधार	सडक
२	पतेनी देखि गढीकालीका भगवती प्रा वि सम्म मो वाटो	गढीकालीका र नमूना टोल	३०००००।	निर्माण सुधार	उ भो स	क्रमागत, मर्मत सुधार	३००	पूर्वाधार	सडक
३	जुगेपानी देखि सोती गाउँ मो.वाटो	शिवालय	३०००००।	निर्माण सुधार	उ भो स	क्रमागत, मर्मत सुधार	१५०	पूर्वाधार	सडक
४	औलीशिख देखी वडहरे फेदी सम्म मो वाटो	औलीशिख	३०००००।	निर्माण सुधार	उ भो स	क्रमागत, मर्मत सुधार	२००	पूर्वाधार	सडक
५	कुन्छा बजार देखि शान्ति मा वि सम्म सिढी निर्माण	देउराली र आमडाडा	५०००००।	सिढि बनाउने	उ भो स	नयाँ निर्माण	५००	पूर्वाधार	वाटो
६	कालीरह साउनेपानी शिवलाल गौलीको घर सम्म सिढि निर्माण	आमडाडा र नमूना टोल	३०००००।	सिढि बनाउने	उ भो स	नयाँ निर्माण	२००	पूर्वाधार	वाटो
७	महिला जागृती सा.भवन मर्मत	नमूना टोल	३०००००।	शौचालन निर्माण र मर्म (पुगेसम्म)	उ भो स	शौचालन नयाँ निर्माण र भवन मर्मत ।	५००	पूर्वाधार	भवन
८	प्रगतिशिल आमा समूह भवन निर्माण	आमडाडाँ	३०००००।	नयाँ भवन निर्माण	उ भो स	नयाँ	३००	पूर्वाधार	भवन
९	खप्तडी वस्नेत बन्धु पहिचान तथा उत्थान समिति सामुदायिक भवन नि.	शिवालय	४०००००।	नयाँ भवन निर्माण	उ भो स	नयाँ	२००	पूर्वाधार	भवन
१०	परियार टोल सामुदायिक भवन नि.	गढीकालीका	३०००००।	नयाँ भवन निर्माण	उ भो स	नयाँ	२००	पूर्वाधार	भवन

११	वहुवर्षिय फलफूल खेती खरिद र वितरण	वडाभरीका वस्ती	३०००००।	विरुवा खरिद गरी प्रत्येक घरमा वितरण	वि. शाखावाट	क्रमागत कार्यक्रम	५१४ घर	आ विकास	कृषि
१२	मौरी सहतिको घर वितरण	विपन्न घरधुरी	२०००००।	घर वितरण	वि. शाखा	क्रमागत कार्यक्रम	२४ धुरी	आ विकास	कृषि
१३	भलुवा खानेपानी टंकी निर्माण	भलुवाटोल	३०००००।	नयाँ निर्माण	उ भो स	नयाँ	२००	सा. विकास	खानेपानी
१४	कुन्छा स्वास्थ्य चौकी खानेपानी मर्मत	कुन्छा	१०००००।	मर्मत सुधार	व्य. समिति	मर्मत संभार	३००	सा.विकास	खानेपानी
१५	कुन्छावजार फोहोरमैला व्यवस्थापन (शौचालय मर्मत संभार समेत)	कुन्छा	२०००००।	मर्मत संभार	उ भो स	मर्मत संभार	३००	ब.वातावरण	सरसफाई

वडा नं २

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वयन विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, क्रमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	देउराली सिमपानी हुदै वडहरे लेकपानी सम्म सडक स्तरउन्नती	देवीस्थान,पुरकाड ०ग र वडहरे टोल	३०००००।	चौडा बनाई नाला निर्माण गरी सुधार गर्ने ।	उ भो स	ट्याकलाई सुधार ।	४००	पूर्वाधार	सडक
२	मनकामना टोलमा सडक स्तरउन्नती	मनकामना टोल	३०००००।	नाला बनाई ग्राभेल गर्ने	उ भो स	निर्माण सुधार	१००	पूर्वाधार	सडक
३	शान्तिएकता र सुन्दरवस्तीका भित्री सडक (कृषि सडकलाई छोएको) को सुधार	शान्तिएकता र सुन्दरवस्ती	३०००००।	नाला बनाई ग्राभेल गर्ने	उ भो स	निर्माण सुधार	२००	पूर्वाधार	सडक
४	पहरेखोल्सी सामुदायिक भवन निर्माण सुधार	पहरेखोल्सी	३०००००।	भयाल ढोका सहीत पलाष्टर र रंगरोगन	उ भो स	मर्मत सम्भार	२००	पूर्वाधार	भवन
५	देउराली सामुदायिक भवन निर्माण	देउराली टोल	३०००००।	अधुरो भवन पूरा गर्न आवश्यक कामहरु	उ भो स	निर्माणधिन	२००	पूर्वाधार	भवन
६	कृपेश्वर देखि देवीस्थान सम्म सडक स्तरउन्नती	कुरगाड० टोल, स्थानी टोल ।	४०००००।	चौडा गर्ने, नाला वनाउने र ग्राभेल गर्ने	उ भो स	चालूलाई सुधार गनै	४००	पूर्वाधार	सडक
७	वगैचा पार्क निर्माण	स्थानीटोल	३०००००।		उ भो स	नयाँ निर्माण		व वातावरण	पार्क
८	भूत्याहा देखी वडहरे सम्म सडक स्तरउन्नती	वडहरे सिर्जनसिल टोल, अपार वस्ती	३०००००।	चौडा गर्ने, नाला निर्माण र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	२००	पूर्वाधार	सडक
९	तिलक स्मृति गेट निर्माण	मनकामना टोल	४०००००।	गेट पूरा गर्ने	उ भो स	अधुरोलाई पूरा गर्ने	१०००	पूर्वाधार	प्रवेशद्वार

१०	खड्का गाउँ कामी गाउँ हुँदै पोलेको चौतारा सम्मको सडक स्तरउन्नती	जामुनेस्थान टोल	३०००००।	नाला बनाउने र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	२००	पूर्वाधार	सडक
११	देउपुजे मन्दिरमा पार्क निर्माण	परेवाडाँडा टोल	१०००००।	पार्क बनाउने ।	उ भो स	नयाँ निर्माण		सामाजिक	संस्कृति
१२	टनेल निर्माण गरी तरकारी प्रवर्धन	वडा भरि ३० जना	३०००००।	टनेल निर्माण । अनुदान	कृषि शाखा	नयाँ निर्माण	३० घरधुरी	आर्थिक	कृषि
१३	आयआर्जनका लागि वाखा पालन(वितरण)	वडा भरी	२०००००।	वाखा पालन /वितरण	पशु से शाखा	नयाँ कार्यक्रम	३० घरधुरी	आर्थिक	पशुविकास
१४	पाल्याली खानेपानी आ को निर्माण सुधार	तिलक स्मृति टोल	३०००००।	पाईप खरिद, विछ्याउने र वाकि काम पूरा गर्ने	उ भो स	अधुरोलाई पूरा गर्ने	१५० जना	सामाजिक	खानेपानी
१५	विपन्न महिला आयआर्जन / सशक्तिकरण कार्यक्रम	वडाको आवश्यक ठाउँमा (४० धुरी)	३०००००।	क्षमता विकास र सहयोगात्मक कार्यक्रम	म.वि शाखा	नयाँ	४० धुरी	सामाजिक	महिला

वडा नं ३

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	मिलनचोक देखि चिहानपाटा तिनकूले हुँदै धुसेनी सम्मको मोटरवाटो स्तरउन्नती	डाडागाउँ, चिहानपाटा, ज्यामिरे लगायतका गाउ	५०००००।	चौडा बनाउने, नाला बनाउने र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालू सडकलाई सुधार गर्ने ।	५००	पूर्वाधार	सडक
२	टि.एफ देखि खुमुक जलकेनी वादेविचौर ओख्लेपानी धुसेनी सडक स्तरउन्नती	जलकेनी, वादेविचौर, ज्यामिरे ओख्लेपानी ।	३०००००।	चौडा बनाउने, नाला बनाउने र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालू सडकलाई सुधार गर्ने ।	३००	पूर्वाधार	सडक
३	हात्तिगाउँ देखि पाणिनी अमृतपानी मोटरवाटो सुधार	छहरेपानी, जलकुनी देवतापानी बेसी ।	५०००००।	चौडा बनाउने, नाला बनाउने र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालू सडकलाई सुधार गर्ने ।	३००	पूर्वाधार	सडक
४	वेशिवगैँचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण	लामीखेत, चन्द्रेश्वर	३०००००।	कोठा निर्माण , शौचालय समेत ।	उ भोस	नयाँ	१००	पूर्वाधार	सडक
५	खेलमैदान निर्माण सुधार	चिहानपाटा	४०००००।	कटिडोङ्ग ,फिलीडोङ्ग ग्याविन पर्खाल लगाउने ।	उ भो स	भै रहेकोलाई सुधार	२००	पूर्वाधार	खेलमैदान
६	उपकार कोष सामुदायिक भवन निर्माण	उपल्लो गाउँ	३०००००।	नयाँ भवन निर्माण	उ भो स	नयाँ	७० धुरी	पूर्वाधार	भवन
७	चिहानपाटा ढुगानाचौतारा भित्री खजेगाउँ सुनार गाउँ हुँदै सिलिडोङ्गे सम्मको पैदलमार्ग सुधार	चिहानपाटा ,ढुगानाचौतारा भित्री खजेगाउँ, सुनार गाउँ सिलिडोङ्गे ।	३०००००।	ढुगा सोलिडोङ्ग र सिढि निर्माण (कर्कट समेत)	उ भो स	भै रहेकोलाई सुधार	६५ धुरी	पूर्वाधार	पैदलमार्ग

८	चिहानपाटाँ कामीचौर हात्तिगाउँ पैदलमार्ग मर्मत सुधार	चिहानपाटा ,ढुगानाचौतारा भित्री खजेगाउँ, सुनार गाउँ सिलिङगे ।	३०००००।	ढुगा सोलिङगे र सिद्धि निर्माण (ककट समेत)	उ भो स	भै रहेकोलाई सुधार	१५० धुरी	पूर्वाधार	पैदलमार्ग
९	पिरिन्तेवेशी कृषि सा भवन निर्माण गर्ने	पिरिन्तेवेशी	२०००००।	नयाँ भवन निर्माण	उ भो स	डिपीसी देखि पूरागर्ने	७० धुरी	आर्थिक	कृषि
१०	देवतापानी आमा समूह भवन निर्माण	देवतापानी	२०००००।	नयाँ भवन निर्माण	उ भो स	डिपीसी देखि पूरागर्ने	५० धुरी	सामाजिक	महिला
११	१० वटा आमासमूहलाई प्रस्तावअनुसारको फर्निचर खरिद गरि व्यवस्थापन गर्ने ।	वडा भरिका वस्तीमा	१५००००।	फर्निचर खरिद र व्यवस्थापन गर्ने ।	महिला वि शाखा	नयाँ	सवै वस्ती	सामाजिक	संस्थागत विकास
१२	तरकारी उत्पादनका लागी टनेल निर्माण र विउविजन वितरण कार्यक्रम	वडा भरी	३०००००।	छनौट भएका व्यक्तिलाई दिने ।	कृषि शाखा	नयाँ	वडा भरी	आर्थिक	कृषि
१३	प्रा.वि का विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामाग्री वितरण	प्रा वि का सवै विद्यार्थीलाई	१०००००।	शै सा वितरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा /	नयाँ		सामाजिक	शिक्षा
१४	नेपाल रेडकस सोसाईटी चन्द्रेश्वरको सभाकक्ष नयाँ निर्माण	चन्द्रेश्वर चिहानपाटा	२०००००।	नयाँ सभाकक्ष निर्माण गर्ने ।	उ भो स	नयाँ		सामाजिक	समावेशी
१५	महिलाहरुलाई कृषि उद्यमशिलता । आयआर्जन वृद्धि तालिम	वडाभरिका वस्तीका महिला समेटिने गरी	१५००००।	महिलाहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने	म.वि शाखा	नयाँ		सामाजिक	महिला
१६	फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि प्रवर्धनात्मक सहयोग कार्यक्रम	वडा भरी ।	१०००००।	डस्टविन वितरण गर्ने ।	वातावरण शाखा	नयाँ		व.वातावरण	सरसफाई
१७	चिहानपाटा डम्पिङगे साईट जाने वाटोमा पर्ने कुवाँ मर्मत सुधार र संरक्षण	कमेरेपानी	१०००००।	कुवाँको संरक्षणका कार्य	उ भो स	नयाँ		व.वातावरण	संरक्षण

वडा नं ४

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	जुगेपानी मिलनचोक चन्द्रेश्वर मोटरवाटो स्तरउन्नती	जुगेपानी, मिलनचोक चन्द्रेश्वर	९०००००।	वाटो चौडा गर्ने, नाला निर्माण र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	२०००	पूर्वाधार	सडक
२	आगेंडाड सिम्ले मोटरवाटो सुधार कार्य	सिम्ले गाउँ	३०००००।	नाला निर्माण र ग्राभेल	उ भो स	चालूलाई सुधार	३००	पूर्वाधार	सडक
३	टि.एफ देखि धारापानी हुँदै चन्द्रेश्वर धुसेनी जाने मोटरवाटो निर्माण सुधार कार्य	पोखरीटाउका, धारापानी र खुम्बुक	३०००००।	नाला निर्माण र ग्राभेल	उ भो स	चालूलाई सुधार	१०००	पूर्वाधार	सडक
४	पोखरीटाउँका सामुदायिक भवन नयाँ निर्माण	पोखरी टाउँका	३०००००।	हलसहीत २ कोठा नयाँ	उ भो स	नयाँ	९०	पूर्वाधार	भवन
५	अम्बोटे आगेंडाडाँ खा पा योजना	धारापानी, अर्चल्यानी,पोखरीटा उका	३०००००।	टंकी निर्माण	उ भो स	नयाँ		पूर्वाधार	खानेपानी
६	सिम्ले दलीत बस्तीमा खानेपानी योजना	सिम्ले गाउँ	३०००००।	खानेपानी टंकि र पाईप विस्तार ।	उ भो स	नयाँ		पूर्वाधार	खानेपानी
७	संस्कृति सदन मा वि फर्निचर निर्माण	अर्चल्यानी	३०००००।	फर्निचर निर्माण गर्ने ।	उ भो स	नयाँ निर्माण गर्ने ।		पूर्वाधार	सं विकास
८	पात्लेपानी जाडेखोला कूलो सुधार	अर्चलेनी	३०००००।	पक्की बनाउने	उ भो स	भैरहेकोलाई पक्की बनाउने ।		पूर्वाधार	सिचाई
९	सत्रसय ठूलो कूलो मर्मत सुधार गर्ने	सत्रसय	३०००००।	मुहान र कूलो पक्की बनाउने ।	उ भो स	भैरहेकोलाई पक्की बनाउने ।		पूर्वाधार	सिचाई

१०	आय आर्जनका लागि टनेलहरुको निर्माण	दुराडाडाको तल्लो वेल्ड ।	३०००००।	टनेल निर्माण गर्ने	कृषिशाखा	नयाँ		आर्थिक	कृषि
११	मौरी सहीतको घर वितरण	वडा भरी	२०००००।	मौरी घर वितरण	कृषि शाखा	नयाँ		आर्थिक	कृषि
१२	नयाँवस्ती खानेपानी योजना निर्माण सुधार	नयाँवस्ती	१५००००।	टंकी निर्माण, पाईपलाईन विस्तार ।	उ भो स	क्रमागत		सामाजिक	खानेपानी
१३	स्वास्थ्यचौकीमा यन्त्र उपकरण खरिद र सुदृढिकरण	अर्चल्यानी	१५००००।	यन्त्र उपकरण खरिद ।	स्वा व्य स	नयाँ		सामाजिक	स्वास्थ्य
१४	वडा भित्रका प्रा विका विद्यार्थी शैक्षिक सामाग्री सहयोग कार्यक्रम	वडाभित्रका प्रा विहरु	१०००००।	शै सामग्री वितरण	उ भो स	नयाँ		सामाजिक	शिक्षा
१५	पाउदीखोलाँ तटवन्धन कार्यक्रम	चन्द्रेश्वरको सिमाना देखि तार्कुको सिमाना सम्मका जोखीम स्थानमा	२०००००।	ग्याविन जालीमा ढुंगा भर्ने र संरक्षण गर्ने	उ भो स	नयाँ		व.वातावरण	संरक्षण

वडा नं ५

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	विद्याज्योति मा विको धूलोरहीत आगन निर्माण	खहरे	३०००००।	टायल विछ्याउने कार्य	उ भो स	नयाँ	६००	पूर्वाधार	विद्यालय
२	मूलकोटमा प्याराग्लाइडिंग साईट निर्माण	मूलकोट	२०००००।	साईट निर्माण	उ भो स	नयाँ		आर्थिक	पर्यटन
३	आधुनिक कृषि विकासको सम्भाव्यताको विज्ञाद्वारा अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र कार्यक्रम संचालन गर्ने	वडा भित्र	९०००००।	विज्ञद्वारा अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने । प्रतिवेदन अनुसारका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	व समिति कृषि शाखा उ भो स	नयाँ	४२० धुरी	आर्थिक वि	कृषि
४	कमेरे सामुदायिक भवन स्तरउन्नती	जनसेवा टोल	३०००००।	ढलान गर्ने ।	उ भो स	कमागत		पूर्वाधार	भवन
५	त्रिशक्ति तमु समाज भवन स्तरउन्नती	सभ्यता टोल	१५००००।	वाल लगाई भवन संरक्षण	उ भो स	नयाँ		सामाजिक	लक्षित
६	नमबुद्ध टोल खानेपानी निर्माण सुधार	नमबुद्ध टोल	१५००००।	पाईप खरिद गरी गाड्ने ।	उ भो स	भै रहेकोलाई सुधार		सामाजिक	खानेपानी
७	वगरखेत स्याउलीकूलो मर्मत संभार	पाउदँखोला	२०००००।	ग्याविन भरी कूलो संरक्षण	उ भो स	भैरहेको संरक्षण		पूर्वाधार	सिचाई
८	वजारकोट देखी खड्कादेवी मन्दिर जाने वाटोको नयाँ ट्याक निर्माण		४०००००।	नयाँ ट्याक ,	उ भो स	नयाँ ट्याक		पूर्वाधार	सडक
९	घुमाउने सामुदायिक भवन निर्माण सुधार	घुमाउने वजारकोट	१५००००।	गाह्रो लगाई पलाष्टर गर्ने	उ भो स	भैरहेकोलाई सुधार		सामाजिक	लक्षित

१०	गहते सामुदायिक भवन ढलान गरी हल निर्माण कार्य	गहते	७०००००।	ढलान । हल निर्माण	उ भो स	भैरेहेकोलाई सुधार		पूर्वाधार	भवन
११	थाकेचौतारा देखि घुमाउने जाने बाटो स्तरउन्नती	थाके र घुमाउने ।	४०००००।	कच्ची नाला निर्माण र ट्यूमपाईप राख्ने ।	उ भो स	मर्मत सुधार		पूर्वाधार	सडक
१२	सेराफाट कूलो मर्मत सम्भार	ग्याग्दीखोला	२०००००।	कूलो मर्मत गर्ने ।	उ भो स	मर्मत सुधार		आर्थिक	कृषि
१३	महिला आय आर्जन तथा सिप विकास कार्यक्रम	वडास्तरिय	१०००००।	तालिम सचालन	मवि शाखा	नयाँ		सामाजिक	महिला
१४	खहरे खेलमैदानको स्तरउन्नती	खहरे	१५००००,	सम्याउने, फलामको गोल पोष्ट बनाउने ।	उ भो स	निर्माण सुधार		सामाजिक	यूवा
१५	यूवा संचार विकास सहयोग कार्यक्रम	वडाका विभिन्न स्थानमा	१०००००।	वडाका १० स्थानमा फि वाईफाई जडान गर्ने	वडा समिति	नयाँ		सामाजिक	यूवा विकास

वडा नं ६

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नया, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	टारीखेत रमाइलो घुम्ति हुदै कोलडाडा सम्म मोटरवाटो सुधार	पुरानो डिही टोल	७५००००।	पक्की नाला निर्माण गरी ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	मर्मत सुधार	१५००	पूर्वाधार	सडक
२	लालीगुराँस रुम्टाखोल्सी टोलको सडक सुधार	लालीगुरास टोल	३०००००।	कल्भर्ट निर्माण, पक्क नाला निर्माण र ग्राभेल	उ भो स	मर्मत सुधार	३००	पूर्वाधार	सडक
३	सुन्दरवस्ती सैनीकटोल हुदै मानेचौका तनहू जोडने सडक सुधार	सुन्दरवस्ती सैनीकटोल	३०००००।	पक्कीनाला , मेशीनरी वाल र ग्राभेल	उ भो स	मर्मत सुधार	१५००	पूर्वाधार	सडक
४	तेह्रमुरे विरौटा हुदै साना किसान सहकारी सम्मको सडक सुधार	वरेटार टोल	३०००००।	पक्कीनाला , ढलान वा ग्राभेल (रकमपुगेसम्म)	उ भो स	मर्मत सुधार	५००	पूर्वाधार	सडक
५	मणिवाड०गे पीपल मोटर वाटो सुधार	अन्नपूर्ण टोल	३०००००।	पक्कीनाला र ग्राभेल	उ भो स	मर्मत सुधार	३५०	पूर्वाधार	सडक
६	मिलनटोल सानाकिसान भिगे खोल्सीको वाटो सुधार	मिलन टोल	३०००००।	दोहोरो पक्की नाला निर्माण गरी ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	निर्माण सुधार		पूर्वाधार	सडक
७	खत्रीठाटी देखि वरकोट मोटरवाटो सुधार	शिवशंकर	३०००००।	पक्कीनाला निर्माण र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	निर्माण सुधार		पूर्वाधार	सडक
८	ग्याग्दी खोला फलाटेंचौर सडक स्तरउन्नती	खत्रीठाटी टोल	३०००००।	पक्कीनाला निर्माण र ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	निर्माण सुधार		पूर्वाधार	सडक
९	ट्रान्सफरमर खरिद गरी जडान गर्ने कार्य	अन्नपूर्ण टोल	४५००००।	ट्रान्सफरमर खरिद गरी जडान गर्ने ।	उ भो स	नयाँ		पूर्वाधार	सडक

१०	आयआर्जनका लागि मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी खेती कार्यक्रम	अन्नपूर्ण, भैरवदेवी र खत्रीठाटी ।	३०००००।	समूह बनाउने । समूहका व्यक्तिलाई टनेल, सिचाई पाईप, अर्गानीक मल तथा विउ प्रदान गर्ने ।	व समिति कृषि शाखा र समूह	नयाँ		आर्थिक	कृषि
११	दलीत तथा विपन्न घरधुरीलाई आयआर्जन कार्यक्रम (वाखा/कुखुरा / मौरी /खरायो)	वडाभित्रका छनौट हुने घरधुरी ।	२०००००।	घरधुरी छनौट गर्ने । समूह बनाउने र कार्यक्रम संचालन गर्ने	व समिति कृषि शाखा र समूह	नयाँ		आर्थिक	कृषि
१२	वालविकास केन्द्रको दिवा खाजा तथा पोषण सहयोग कार्यक्रम	वडा भित्रका वा वि केन्द्रहरु	१०००००।	खाजा तथा पोषण ।	वा वि के	नयाँ		सामाजिक	वालवालि का
१३	अपांग तथा जेष्ठनागरिक स्वास्थ्य प्रर्वधन कार्यक्रम	वडा भित्रका	१०००००।	सहकार्यमा शिवीर संचालन ,स्वास्थ्य परीक्षण र औषधि वितरण	स्वास्थ्य शाखा	नयाँ		सामाजिक	अपांग जेष्ठ नागरिक
१४	वडा स्तरिय खेलकूद मैदान निर्माण	पुरानो डिही दोभानचौर	२०००००।	नयाँ पूर्वाधारहरु बनाउने	उ भो स	नयाँ		सामाजिक	यूवा
१५	सडक लाईनका प्रत्येक घरमा एक घर दुई गमला दुई पुष्प विरुवा वितरण कार्यक्रम	मुख्य सडक लाईनमा	२०००००।	गमला र पुस्प वितरण	व समिति कृषि शाखा	नयाँ		व. वातावरण	नगर सौन्दर्यता प्रर्वधन

वडा नं ७

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	कटुवापाखा अधिकारी वेशी पाखाँटार सडक स्तर उन्नती	कमलवोटे पाखाटार खण्ड	५०००००।	कच्चीनाला निर्माण गरी ग्राभेल गर्ने ।	उ भो स	चालू सडकको सुधार	१०००	पूर्वाधार	सडक
२	भिमसेन टोल- विशालवजार - मेन वजारको पीच सुधार	मिभसेनटोल, विशाल वजार र मेनवजार	५०००००।	पीच मर्मत सुधार गर्ने र नाला मर्मत गर्ने ।	उ भो स	चालू सडक सुधार	२५००	पूर्वाधार	सडक
३	सिद्धेश्वर कालीका मन्दिर - कामीखोला- माछापुछ्रे टोल सडक स्तरउन्नती		४०००००।	कच्ची नाला निर्माण सहीत ग्राभेल ।	उ भो स	चालू सडक सुधार	१५००	पूर्वाधार	सडक
४	सहकाले फाँट सोतो कूलो निर्माण सुधार	वडहरे सहकाले टोल	२०००००।	कूलो मर्मत	उ भो स	चालू कूलो सुधार		आर्थिक	कृषि
५	ओमशान्ति भवन जाने सडक स्तरउन्नती	फिल्महल नमूनाटोल	१५००००।	पक्कीनाला सहीत ग्राभेल	उ भो स	चालू सडकमा सुधार	१०००	सामाजि क	धर्मसंस्कृति
६	पुरेनी-हस्पिटलचोक -मातृभूमी क्याम्पस हुदै मजुवा जाने सडक निर्माण तथा स्तरउन्नती	कुमालटार मातृभूमि टोल ।	४०००००।	ग्राभेल, कच्चीनाला र थोरै नयाँ ट्याक विस्तार गर्ने ।	उ भो स	चालूसडक सुधार गर्ने	२०००	पूर्वाधार	सडक
७	टुनीपाटो वेलपाटा हुदै मजुवा सडकको स्तरउन्नती ।	कटहरवोटे पोखरेल गाउँ टोल	४०००००।	ग्राभेल, कच्चीनाला र थोरै नयाँ ट्याक विस्तार गर्ने ।	उ भो स	चालूमा सुधार विस्तार	२०००	पूर्वाधार	सडक
८	सुन्दरवजार अस्पताल खानेपानी आफिस(ठाटीं) हुदै सदाव्रत सडक स्तरउन्नती	तार्कुटार टोल वरिपरी	३०००००।	कच्चीनाला, ग्राभेल कार्य थोरै नयाँ ट्याक ।	उ भो स	चालूमा सुधार विस्तार	१५००	पूर्वाधार	सडक

९	भण्डारीकूवाँ बाभेँचौर राधाकृष्ण मन्दिर गैह्रीचौतारा सडक स्तरउन्नती	तार्कुटार टोल वरिपरी	३५००००।	कच्चीनाला निर्माण र ग्राभेल कार्य ।	उ भो स	चालूमा सुधार विस्तार	२०००	पूर्वाधार	सडक
१०	आय आर्जनका लागि कृषि प्रवर्धन कार्यक्रम	कुमालटार मातृभूमी टोल र कमलबोटे पाखाटारमा २५ घर धुरीमा ।	५०००००।	विपन्नहरुको छनौट गर्ने । टनेल बनाउने । विउ विजन र कृषि सामाग्री दिने । पानीको व्यवस्था गर्ने । पुष्प नर्सरी र फलफूलको विरुवा समेत उत्पादन गर्ने ।	कृषि शाखा समूह / समिति	नयाँ कार्यक्रम	२५ धुरी	आर्थिक	कृषि
११	मातृभूमि क्याम्पस मर्मत संभार र सुधार	कुमालटार	१५००००।	पलाष्टर, भयालढोका र हलमा सुधार गर्ने ।	उ भो स	मर्मत सुधार	३००	सामाजिक	शिक्षा
१२	सुन्दरवजार अस्पतालसंगको सहकार्यमा स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने ।	तार्कुटार	१२५०००।	स्वास्थ्य शिविरमा सहयोगात्मक कार्य गर्ने	वडा स र अव्यस ।	नयाँ कार्यक्रम	५०००	सामाजिक	स्वास्थ्य
१३	महिला आयआर्जनका लागि सीप विकास कार्यक्रम	वडा कार्यालयमा (छनौट गरी कम्तिमा २५ जनालाई)	१२५०००।	तालिम दिई आयमूलक सामाग्री र वस्तु प्रदान गर्ने ।	म.वि.शाखा ।	नयाँ कार्यक्रम	२५ जना	सामाजिक	महिला
१४	नगर हरियाली तथा सौन्दर्य कार्यक्रम	मापदण्ड पुगेको सडकको दायँवायाँ	२०००००।	दुवैतिर विरुवा लगाउने । टी-गार्ड राख्ने र संरक्षण गर्ने ।	उ भो स	नयाँ कार्यक्रम	२५००	वातावरण	हरियाली
१५	आर्दश यूवा क्लवको भवन मर्मत तथा सुधार	विशालवजार टोल	१०००००।	टस बनाउने वा आवश्यकता हेरी मर्मत सम्बन्धी कार्य गर्ने ।	उ भो स	मर्मत सुधार		सामाजिक	यूवा लक्षित

वडा नं ८

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित वजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वयन विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	अर्मलफाँटको कूलाहरुको निर्माण सुधार	अर्मलफाँटभरी	८०००००।	कूलो निर्माणको स्तर वृद्धि	उ भो स	मर्मत सम्भार	१५००	पूर्वाधार	सिचाई
२	रामदी देखि लिङ्गेडाडा सम्म सिद्धिनिर्माण	रामदी	४०००००।	सिद्धी बनाउने	उ भो स	नयाँ	४००	पूर्वाधार	सडक
३	घोके स्वाँरादेखि रातमाटा सम्म पैदलमार्ग नि.	घोकेस्वाराँ सहीत ३ गाउँ	३०००००।	सिद्धी र पैदल मार्ग	उ भो स	नयाँ	७००	पूर्वाधार	सडक
४	ट्यूमपाईप खरिद गरी सडकको सुधार कार्य	वडाभरी	३०००००।	ट्यूमपाईप खरिद	उ भो स	नयाँ	५२५ धुरी	पूर्वाधार	सडक
५	अचमारो वुढिकुवाँ सडक निर्माण तथा मर्मत	वलीथुम	३०००००।	निर्माण तथा मर्मत सुधार	उ भो स	मर्मत	१०००	पूर्वाधार	सडक
६	कोलास्वाराँ चण्डीस्थान सडक स्तरउन्नती	कुवँर गाउँ तार्कुकोट	३०००००।	निर्माण सुधार स्तरउन्नती	उ भो स	मर्मत	५० धुरी	पूर्वाधार	सडक
७	चोरकूलो कटहरवोटे सडक वाटो	रामदी	३०००००।	निर्माण सुधार स्तरउन्नती	उ भो स	मर्मत सम्भार	८० धुरी	पूर्वाधार	सडक
८	घोकेस्वाराँ कान्लेखोला सडक वाटो	कुसीण्डे सिख घोकेस्वाराँ	३०००००।	निर्माण सुधार स्तरउन्नती	उ भो स	मर्मत सम्भार	४६ धुरी	पूर्वाधार	सडक
९	बरको फेदवाट नेपाली टोलसम्म सडक सु.	जलदेवी टोल	३०००००।	कच्चीनाला/टयाकखोले	उ भो स	कमागत	४५ धुरी	पूर्वाधार	सडक
१०	घुमाउने घर सामुदायिक भवन निर्माण	चण्डीस्थान, तार्कुकोट	२०००००।	नयाँ निर्माण	उ भो स	नयाँ	२२ धुरी	आ विकास	भवन

११	ढल तथा कूलो मर्मत सुधार तथा संभार	भोटेवडार टोल	३०००००।	मर्मत सुधार	उ भो स	मर्मत सुधार	५० धुरी	आ विकास	कृषि
१२	रामदीको महिला सामुदायिक भवन मर्मत	देउराली टोल	१०००००।	पलाष्टर तथा अन्य मर्मत	उ भो स	मर्मत सुधार		सामाजिक(महिला)	भवन
१३	वलीथुम ना. सचेतना केन्द्र भवन मर्मत	जलदेवी टोल	१०००००।	आगन निर्माण,रंगरोगन	उ भो स	मर्मत सुधार	४५ धुरी	सामाजिक (विपन्न)	भवन
१४	कालीका शिक्षा मन्दिर छानो छाउने	घोकेस्वाराटोल	२०००००।	छाना छाउने कार्य	उ भो स	मर्मत	८० धुरी	सामाजिक (शिक्षा)	भवन
१५	रामदी पेट्रोलपम्पअगाडी देखी वगैचाँ सम्म जोखीम ठाउँमा ग्याविन जाली राख्ने	रामदी पे प देखी वगैचा	१०००००।	ग्याविन जाली राख्ने	उ भो स	नयाँ राख्ने	८० धुरी	वातावरण विपद व्य.	संरक्षण
१६	जिमीतेँ देखि वलीथुम सम्म आवश्यक ठाउँमा ग्याविन जाली निर्माण राखी सुरक्षा	अचमारे र नजीक	१०००००।	ग्याविन जाली राख्ने	उ भो स	नयाँ राख्ने	८० धुरी	वातावरण विपद व्य.	संरक्षण

वडा नं ९

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	धारापानी शिखा सडक खण्डको ठाडोँ स्वाँरा घुम्तिमा सडकमा सुधार गर्ने	शिख र धारापानी टोलको सिमाना	५०००००।	ढलान गरि सुधार गर्ने	उ भो स	नयाँ ढलान गर्ने	२५०	पूर्वाधार	सडक
२	फिल्महल देखी फूलवारी मरणघाटको सडक सुधार (कालोपत्रे गर्ने)	फूलवारी टोल	५०००००।	पीच गर्ने कार्य ।	उ भो स	चालू सडकमा पीच गर्ने	१५००	पूर्वाधार	सडक
३	पुलचोक देखि पैँढेसडक सम्म जोड्ने गल्ली सुधार योजना	स्वागत टोल र फूलवारी टोलको सिमाना	५०००००।	गल्ली ३ मीटर बनाई ढलान गर्ने (पुगेसम्म)	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	१५००	पूर्वाधार	सडक
४	लामाको मासुपसल देखी सिर्जनासिल तमु समाजको भवनसम्म गोरेटो वाटो सुधार	सीउँडीवारटोल	३०००००।	गोरेटोलाई सुधार गरी चौडा गर्ने र ढलान गर्ने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	१०००	पूर्वाधार	सडक
५	हरिकुमारको घरदेखी रामकुमारको घरसम्मको वाटो नालसहीत पीच गर्ने		४०००००।	पीच र नाला बनाउने	उ भो स	निर्माण सुधार ।	७००	पूर्वाधार	सडक
६	सिस्नेरी खोला र गहतेखोलामा फलामे पुल निर्माण गर्ने (आवश्यक ठाउँहरुमा)		४०००००।	नयाँ फलामे पुल	उ भो स	नयाँ	१०००	पूर्वाधार	पुल
७	ओडारखेत सिचाईकूलो निर्माण	८ र ९ को सिमाना	३०००००।	नयाँ निर्माण गर्ने ।	उ भो स	नयाँ	२०० धुरी	आर्थिक	कृषि
८	सिस्नेरी खोलामा तटबन्धन कार्य	डुम्रे वेशीसहर सडकखण्ड तल	४०००००।	नयाँ निर्माण	उ भो स	नयाँ (पुरानो ठाउँमा)	१०००	व वातावरण	संरक्षण

९	बेलघारी मरणघाँट निर्माण	मस्युडडुगदी बेलघारी घाट	५०००००।	बेस निर्माण र चीता वनाउने	उ भो स	नयाँ निर्माण	१५०० धुरी	सामाजिक	संस्कृति
१०	सिद्धेश्वर मन्दिरको मर्मत सुधार	फेदीकुना	३०००००।	भै रहेकोलाई मर्मत गर्ने	उ भो स	मर्मत सम्भार	१०००	सामाजिक	संस्कृति
११	तार्केश्वर शिवमन्दिरको मर्मत सुधार	स्वागत सुधार टोल	३०००००।	भै रहेकोलाई मर्मत गर्ने	उ भो स	मर्मत सम्भार	१०००	सामाजिक	संस्कृति

वडा नं १०

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नयाँ, कमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वि त हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	कोईरालाफाँट -धुसेनी- ठूलो वन - जुगेपानी मोटरवाटो स्तरउन्नती	कोईरालाफाँट, धुसेनी, चौडाडा, कानेस्वारा ।	१०००००।	कच्ची नाला निर्माण गरी ग्राभेल गर्ने	उ भो स	कमागत (मर्मत)	१०००	पूर्वाधार	सडक
२	तीनकूले-जुगेपानी सडक सुधार	वासपानी कानेस्वाराँ हुदै मध्यनेपालको सिमाना ।	५०००००।	सामान्य कटिडुग, कच्चीनाला र ग्राभेल गर्ने	उ भो स	निर्माण सुधार	१०००	पूर्वाधार	सडक
३	साउँथर पाखुरे कर्तपुर हुदै गैह्रिखोरीयाको सडक निर्माण सुधार	साउँथर, कर्तपुर, गैह्रिखोरीया ।	३०००००।	कर्तपुर देखि गैह्रिखोरीया सम्म नयाँ ट्याक खोल्ने । र सबै ठाउँमा चौडा गर्ने	उ भो स	चालू लाई सुधार विस्तार ।	१५०	पूर्वाधार	सडक
४	वडा कार्यालय भवनको मर्मत संभार	धुसेनी	३०००००।	टस राखेको ठाउँमा कोठा निर्माण गर्ने ।	उ भो स	सुधार विस्तार ।	१२५४	पूर्वाधार	भवन

५	नारायण मन्दिर निर्माण	कोईरालाफाँट	३०००००।	नयाँ मन्दिर बनाउने ।	उ भो स	नयाँ	२००	पूर्वाधार	मन्दिर भवन
६	सर्मपण यूवा क्लव भवन निर्माण	धुसेनी	३०००००।	नयाँ भवन बनाउने ।	उ भो स	नयाँ	२००	पूर्वाधार	भवन
७	कोईरालाफाँट यूवाक्लव खेल मैदान स्तरोन्नती	कोईरालाफाँट	३०००००।	कटिड०, फिलीड०गर सम्पाउने कार्य पूरा गर्ने ।	उ भो स	नयाँ	२००	पूर्वाधार	खेलमैदान
८	फेदी लोकमार्ग चौडाडाँ टि एफ मोटर वाटो स्तरउन्नती	फेदी, भोटेस्वाँरा, चौडाडा	३०००००।	चौडा बनाउने, मोड मिलाउने र कच्चि नाला निर्माण गर्ने ।	उ भो स	भैरहेको लाई सुधार	३००	पूर्वाधार	सडक
९	विपन्न / दलीत घरधुरीको लागि आयआर्जन कार्यक्रम (वाखा/कुखुरा / मौरीघार वितरण)	सवै वस्ती समेट्ने ।	५०००००।	५५ घरधुरी छनौट गर्ने । समूह बनाउने र कार्यक्रम संचालन गर्ने	कृषि शाखा	नयाँ	३००	आर्थिक	कृषि
१०	कोईरालाफाँट आमा समूह भवन निर्माण	कोईराला फाँट	२०००००।	डिपीसी माथी पूरागर्ने	उ भो स	नयाँ	२५०	सामाजिक	महिला
११	महिला संन्जाल भवन निर्माण	धुसेनी	२०००००।	नयाँ कोठा निर्माण कार्य	उ भो स	नयाँ	१२५४	सामाजिक	महिला
१२	भत्केका सिचाँईकूलो पुर्नस्थापना तथा जोखिम भएका स्थानमा ग्याविन जाली भर्ने ।	जोखिमयुक्त स्थानमा	२०००००।	निर्माण मर्मत सुधार	उ भो स	निर्माण सुधार मर्मत		व.वातावरण	संरक्षण

वडा नं ११

सि नं	आयोजना र कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थान	विनियोजित बजेट	योजनामा गर्नुपर्ने काम क्रियाकलापहरु	कार्यान्वय न विधि	योजनाको किसिम (नया, क्रमागत, मर्मत सम्भार	लाभान्वित हुने जनसंख्या	योजनाको क्षेत्र	
								क्षेत्र	किसिम
१	कोचेपानी देखि थुम्काडाडाँ सम्मको सडक सुधार	कोचेपानी देखी थुम्काडाडा सम्म	१०००००० ।	वाटो चौडा गर्ने र नाला निर्माण गर्ने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	५००	पूर्वाधार	सडक
२	साउनेपानी देखि फोस्रेसम्म सडक सुधार	साउनेपानी , फोस्रो	४०००००।	वाटो चौडा गर्ने र नाला निर्माण गर्ने	उ भो स	चालूलाई सुधार गर्ने	६००	पूर्वाधार	सडक
३	वृद्धिविकास आमासमूह भवन निर्माण	गैहीगाउँ	७०००००।	नयाँ भवन निर्माण गर्ने	उ भो स	नयाँ	३००	पूर्वाधार	भवन
४	वासीगढा देखी राम्चे हुदै लाडोदी सम्मको सडक विस्तार सुधार	महिया ठूलो स्वाँरा	३०००००।	थोरै नयाँ ट्याक खोल्ने । भएकोलाई नाला बनाई सुधार गर्ने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार	६००	पूर्वाधार	सडक
५	सिलिडोगे धारा स्कूल हुदै मठ सम्मको सिढि निर्माण	सिलिडोगे, मठ	३०००००।	पुरानो मर्मत तथा नयाँ सिढि बनाउने ।	उ भो स	चालूलाई सुधार	१०००	पूर्वाधार	सडक
६	ज्यामिरेवोट -आर्युवेद औषधालय सम्म मोटरमाटो		३०००००,	स्तरउन्नती - नयाँ ट्याक खोल्ने ।	उ भो स	चालू तथा नयाँ ट्याक	५००	पूर्वाधार	सडक
७	ढकालथोक आमा समूह भवन, मनकामना मन्दिर तारवार (घेरावार)	तुलुडोङकोट	३०००००।	तारवार घेरावार गरी संरक्षण	उ भो स	सुधार	३००	पूर्वाधार	भवन
८	फलफूलको विरुवा वितरण	वडा भरी	२०००००।	विरुवा वितरण	कृषि शाखा	नया		आर्थिक	कृषि
९	मौरीघार वितरण	वडाभरी	१०००००।	मौरीघार वितरण	कृषि शाखा	नयाँ		आर्थिक	कृषि
१०	घाँटू, सोरठी र कृष्णचरित्र नाँचको संरक्षण	ठूलोस्वाँरा	२०००००।	वाजा, पोशाक र तालिम	उ भो स	नयाँ		सामाजिक	संस्कृति

११	खेलकूद प्रतियोगितामा सामाग्री सहयोग	वडाभरी	२०००००।	खेलकूद सामाग्री खरिद	उ भो स	नयाँ		सामाजिक	खेलकूद
१२	फोहोरमैलाको ढुंगाको कन्टेनर निर्माण गर्ने	ठूलोस्वाँरा	२०००००।	कन्टेनर निर्माण गर्ने ।	उ भो स	नयाँ	२०००	व वातावरण	फोहोर मै व्य
१३	वडाभित्रका विद्यालयका विद्यार्थीलाई पोशाक सहयोग कार्यक्रम	वडा भित्रका विद्यालयहरुमा ।	२०००००।	पोशाक सहयोग गर्ने ।	उ भोस	नयाँ	१८०	सामाजिक	शिक्षा

सुन्दरबजार नगरपालिका
कृषि विकास शाखा

आ.ब. २०७५/०७६ को प्रस्ताविक वार्षिक कार्यक्रम ।

क्र.स.	क्रियाकलाप	इकाई	परिमाण	अनुमानित लागत(हजारमा)	कैफियत
1	५०% अनुदानमा धानको बीउ वितरण	मे.ट.	१०	२००	
2	५०% अनुदानमा मकै बिउ वितरण	मे.ट.	५	१००	
3	हिउदे फलफूल बिरुवा वितरण	हे.	६	५०	
4	विज बृद्धि अनुदान (धान,मकै)	हे.	५	५०	
5	आलु बिउ अनुदान ५०%	मे.ट.	२५	५५०	
6	हाईबिड तरकारी बिउ अनुदान ५० %	पटक	१	१००	
7	तरकारी किट वितरण	संख्या	२२००	१६५	
8	तरकारी पुष्प श्रोत केन्द्र विकास	संख्या	३	१०५	
9	बेमौसमी तरकारीको साना पोलिहाउस निर्माण	संख्या	११०	५५०	
10	एक गाँउ एक उत्पादन सहयोग	संख्या	११	५०५	
11	केराको बिरुवा वितरण	संख्या	५	१००	
12	च्याउ खेती को हाउस निर्माण तथा च्याउ उत्पादन	संख्या	२२	११०	
13	मौरी विकास तथा चरण प्रवर्द्धन	संख्या	१२०	१९२	
14	हाट बजार संचालन सहयोग	संख्या	१	५०	
15	आधुनिक प्रविधीको औजार उपकरण वितरण (५०% अनुदानमा हाते ट्याक्टर १०,मकै छोडाउने मेसिन ५५)	संख्या	६५	५५०	

16	आकस्मिक बालि संरक्षण	पटक	२	४०	
17	बडा श्रोत ब्याक्ति विकास तालिम/कृ.प.वि.अ.सं सगं सहकार्य	जना	२२	३००	
18	माटो सिविर/कृ.प.वि.अ.सं सगं सहकार्य	संख्या	३	५०	
19	अलैचीको बिरुवा, भट्टी वितरण अनुदान ५०%	संख्या	३	७५	
20	बर्षे फलफुल आपँ,लिचि बिरुवा वितरण	संख्या	२०००	१००	
21	तालिम संचालन नगरस्तरीय (फलफुल,तरकारी,मौरी,च्याउ)	संख्या	४	२४०	
22	माछा पोखरी निर्माण अनुदान (कम्तीमा १ रोपनी) (युवा लक्षित)	संख्या	५	२५०	
23	कृषि मेला प्रदर्शनी संचालन	संख्या	१	१००	
24	रोपाई (असार १५) महोत्सव	संख्या	१	५०	
25	स्टाफ मिटिङ खाजा खर्च	संख्या	१२	१८	
26	कार्यक्रमहरु संचालन ,अनुगमन	संख्या	२४	२४०	
27	कार्यालय सञ्चालन खर्च	संख्या	१२	६०	
28	अन्य (सञ्चार,पानी,विजुली)	संख्या	१२	७०	
29	एफ एम कृषि गतिविधि	संख्या	१	३०	
30	युवा स्वरोजगार उच्चम विकास कृषि कार्यक्रम (लागत सहभागीतामा)	संख्या	१	६००	
31	सहकारी विकास (नियमन तालिम, अध्यावधिक, प्रर्वद्धन, अनुगमन)	संख्या	१	१६७५	
जम्मा				५७६७५	

सन्दरबजार नगरपालिका शिक्षा सम्बन्धी आ.ब. २०७५/७६ को प्रस्तावित कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं.	कार्यक्रम	स्रोत	भौतिक परिणाम	दर	बजेट
१	नगरस्तरीय कक्षा ५ र ८ को परीक्षा व्यवस्थापन एवम् प्रमाणिकरण	नगरपालिका र संघ	१२५०	२५०	३१२५००
२	विभिन्न दिवस (शिक्षा/वाल/संविधान) मनाउने शिक्षक/अभिभावक/विद्यार्थीहरुलाई प्रोत्साहन तथा पुरस्कार र अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन	नगरपालिका	३	५००००	१५००००
३	प्रशिक्षण सहितको सिकाइ मेला संचालन कक्षा १-५	नगरपालिका	३	५००००	१५००००
४	विभिन्न संघ संस्था र नगरपालिकाको सहकार्यमा माध्यमिक विद्यालयहरुमा अभिभावक सचेतना तथा मनोचिकित्सा सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	नगरपालिका/ संघसंस्था	१३	२००००	२६००००
५	विद्यालय शिक्षकहरुका लागि ICT तालिम	नगरपालिका	२०	३०००	६००००
६	कार्यक्रम अनुगमन	नगरपालिका	१	६००००	६००००
७	प्राविधिक शिक्षा विस्तार तथा विकासको लागि सहयोग	नगरपालिका	२	४००००	६००००
८	नगर भित्रका विद्यालयस्तरीय खेलकुद सामाग्री तथा प्रतियोगिता संचालन	नगरपालिका	११	१००००	११००००
९	सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयबीच असल शैक्षिक अभ्यास आदनप्रदान तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम	नगरपालिका	२	२००००	४००००
१०	विभिन्न संघ संस्था र नगरपालिकाको सहकार्यमा सबै विद्यालयहरुमा शिक्षक/विद्यार्थी/अभिभावक आचार संहिता तयारी र कार्यान्वयन	नगरपालिका/ संघसंस्था	४२	२०००	६४०००
११	प्राथमिक तहका शिक्षकहरुलाई English Instruction Orientation in School संचालन	नगरपालिका	२०	२०००	४००००
१२	स्रोत केन्द्र व्यवस्थापन	नगरपालिका	१	३०००००	३०००००
१३	वालविकास सहयोगी कार्यकर्ताहरुको लागि थप पारिश्रमिक	नगरपालिका	४८	६५००	३१२०००
१४	नगर/वडा साक्षर घोषणा कार्यक्रम	नगरपालिका	१	६०००००	३०००००
	कूल जम्मा				२२७६५००

सुन्दरबजार नगरपालिका
स्वास्थ्य शाखा

आ.ब. ०७५/०७६ मा प्रस्तावित जन-स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धी विवरण ।

क्र.स	कार्यक्रमको नाम	कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थान	अनुमानित लागत	क्रियाकलापहरु	कार्यान्वयन बिधि	किसिम (नयाँ/क्रमागत)	लाभान्वित संख्या	कैफियत
1	FCHV मासिक बैठक यातायात खर्च प्रति महिना ५०० को दरले ।	सु.न.पा का सम्पूर्ण वडामा कार्यरत १०१ FCHV	६,०६,०००।(प्रत्येक स्वा.संस्थामा मासिक रुपमा प्रगती प्रतिवेदन पेश गरी समिक्षा गरेबापत वर्षको अन्तमा खातामा रकम जम्मा ।		क्रमागत	२७६१६	
2	अत्यावश्यक निःशुल्क औषधी खरिद ।	सबै वडाहरु	५,००,०००।(अत्यावश्यक निःशुल्क औषधी मागको आधारमा सबै संस्थाहरु ।		क्रमागत	२७६१६	
3	उपकरण खरिद ।	सु.न.पा. का सबै वडाहरु	१२९०००	उपकरण खरिद गरि स्वास्थ्य संस्थामा वितरण गर्ने ।		क्रमागत	२७६१६	
4	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरुको नियमित मासिक समिक्षा बैठक ।	सु.न.पा. स्वास्थ्य शाखा	१,५०,०००।(सबै स्वास्थ्य संस्था प्रमुख र अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरुको नियमित बैठकमा भत्ता र खाजा खर्च ।		क्रमागत	२७६१६	
5	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना ।	सुन्दरबजार नगरपालिकाको २ वटा वडाहरुमा ।	७,२४,०००।(स्वास्थ्य संस्थाबाट टाढा रहेका बस्तीहरुमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक रहेको ।		नयाँ	९५०	

6	अतिरिक्त ड्युटी सुविधा ।	सु.न.पा. - ३ चन्द्रेश्वर ।	१,०८,०००।(सु.न.पा. - ३ चन्द्रेश्वर प्रा.स्वा.के. मा चौविसै घण्टा आकस्मिक सेवामा खटेका कर्मचारीहरूलाई थप सुविधा रकम ।	क्रमागत	१९९१
7	भ्याक्सिन ढुवानी	सु.न.पा. स्वास्थ्य शाखा	५०,०००।(जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट सुन्दरबजार अस्पताल र चन्द्रेश्वर प्रा.स्वा.के. मा ल्याउने ।	नयाँ	२७६१६
8	क्षयरोगको चौमासिक समिक्षा ।	सु.न.पा. स्वास्थ्य शाखा	३०,०००।(सु.न.पा. स्वास्थ्य शाखा अर्न्तगत रहेका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिएको क्षयरोग कार्यक्रमको चौमासिक प्रगतीको समिक्षा गर्ने ।	नयाँ	२७६१६
9	वार्षिक समिक्षा ।	सु.न.पा. स्वास्थ्य शाखा	५०,०००।(सु.न.पा. स्वास्थ्य शाखा अर्न्तगत रहेका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट सञ्चालन गरिएको जनस्वास्थ्य सम्बन्धि विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रगतीको समिक्षा गर्ने ।	नयाँ	२७६१६
10	एच.आई.भि./एडस सचेतना तथा सहयोगात्मक कार्यक्रम	सु.न.पा.का सबै बडाहरु	५१,०००	एच.आई.भि.संक्रमित विरामीहरूलाई सहयोग तथा एच.आई.भि./एडस सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम	नयाँ	२७६१६
कुल जम्मा			२३,९८,०००।(

सुन्दरबजार नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

आयुर्वेद शाखा

सुन्दरबजार नगरपालिका आयुर्वेद शाखा आबजेट र कार्यक्रम स्वीकृत लागि को ०७६/२०७५ .व.

सि नं .	कार्यक्रमको नाम	इकाई	परिमाण	बजेट (रु हजारमा (कैफियत
१	वासस्वेदन, सिरोधारा कार्यक्रम	जना	४८०	१७०	
२	आयुर्वेद औषधलायहरुमा इन्टरनेट जडान र इन्टरनेट महशुल समेत	स्थान	२	८०	
	जम्मा			२५०	

सुन्दरवजार नगरपालिका अन्तर्गत पशु सेवा शाखा को आ.वं.२०७५/०७६ लागुहुने वार्षिक कार्यक्रमहरु:-

क्र.स.	कार्यक्रम को विवरण	ईकाई	परिमाण	अनुमानीत लागत दर	कैफियत
अ.	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु				
१)	पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम				
क)	उपचार सेवा			१,८०,०००	
ख)	मेडिकल उपचार	संख्या	६०००		
ग)	माईनर सर्जिकल उपचार	संख्या	५००		
घ)	गाइनोकोलिजकल उपचार	संख्या	३००		
२)	आन्तरिक परजिवी नियन्त्रण सेवा	संख्या		१,८०,०००	
३)	रोग निदान सेवा			२५,०००	
क)	गोबर परीक्षण	संख्या	९००		
ख)	दुध परिक्षण	संख्या	९०		
ग)	छालाको रोग निदान	संख्या	३००		
४)	रोग नियन्त्रण सेवा			२७,०००	
क)	एफ.एम.डी भ्याकसीन,एच एस एण्ड विक्नु	संख्या	१०००		
५)	कार्यलय संचालन खर्च			५००००	
६)	मासिक /चौमासीक बैठक खर्च			१२०००	
आ.	आर्य आर्जन कार्यक्रम				

क)	समुह गठन(१० जना)	पटक	५	२५,०००	
ख)	समुहलाई चल्ला प्रति समुह १५० को दरले,दाना,आषधी र भिटामीन वितरण(ढुवानी सहित)	पटक	५	९६,०००	
ई	सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम				
१)	पशु सेवा संग सम्बन्धित दिवसहरु मनाउने	पटक			
क)	विश्व रेविज दिवस	१	१५०	२००००	
इ	शुशासन प्रवर्द्धन कार्यक्रम				
क)	कार्यक्रम अनुगमन	पटक		५०,०००	
उ	पशु आहारा सेवा				
क)	व्यवसायिक फार्ममा बहुवर्षे घाँसको सेटस वितरण(सिओ.४ मुलाटो)	हजार	२००००	३००००	
ऊ)	पशु हाट बजार संचालन सहयोगार्थमा अनुदान	पटक	१	५०,०००	
ए)	अन्य सहयोगी कार्यक्रम				
१)	दलित/जनजाती/विपन्न/महिला आय आर्जन कार्यक्रम				
२)	बाखा पालन कार्यक्रम				
क)	समुह गठन (१०जना)	संख्या	५	२५०००	
ख)	बाखा वितरण(प्रति कृषक २ गोटाको दरले)	संख्या	१००	६,००,०००	
ग)	प्रजन्न बाको वितरण	संख्या	५	७५,०००	
घ)	व्यवसायिक बाखा फार्ममा निशुल्क आन्तरिक विरुद औषधी खुवाउने	संख्या	१	३०,०००	
३)	वंगुर पालन कार्यक्रम				

क)	समुह गठन(१० जना)	संख्या	३	१५०००	
ख)	वंगुर पाठा/पाठी वितरण	संख्या	३०	१,६०,०००	
४)	कुखुरा पालन कार्यक्रम				
क)	व्यवसायिक कुखुरा पालन तालिम(३ दिने)	पटक	१	६५,०००	
५)	गाई/भैसी पालन कार्यक्रम				
क)	व्यवसायिक गाई/भैसी पालन तालिम(३ दिने)	पटक	१	६५,०००	
ए)	पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम				
क)	पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन	पटक	५	१,००,०००	
ऐ	लोकल कुखुरा पालन कार्यक्रम				
क)	समुह गठन(१०जना)	पटक	१	५०००	
ख)	लोकल भाले/पाथी वितरण	पटक	१५०	७५,०००	
औ	वजारीकरण कार्यक्रम				
क	चिलिड भ्याट वितरण(७५ प्रतिशत)	पटक	१	१७७५००	
	एक वडा एक वर्डिजो खरीद वितरण	संख्या	३	६०,०००	
	टयागीड मेसिन	संख्या	१	१५०००	
जम्मा:-२२,३२,५००/-					

सुन्दरबजार नगरपालिका

महिला तथा बालबालिका शाखा

सुन्दरबजार नगरपालिका महिला तथा बालबालिका शाखा आ.व. २०७५/०७६ को लागि स्वीकृत कार्यक्रम र बजेट

सि. नं.	कार्यक्रमको नाम	इकाई	परिमाण	बजेट (रु हजारमा)	कैफियत
१	लैंगिक हिंसा निवारणमा पुरुष सहभागिता प्रवर्द्धनका लागि शसक्तिकारण सहकार्य तालिम तीन दिने गाँउ स्तर	जना	९०	१५०	
२	आ.व. २०७४/७५ मा शिप तथा ब्यबसयिकता विकास तालिम लिई ब्यबसाय संचालन गरेका अग्र व्यवसायी महिलालाई प्रोत्साहित अनुदान कार्यक्रम	स्थान	५	२५	५ वटा वडा बाट १/१ जना महिला
३	ढकिया तथा अन्य सजावटका ,मायाको चिनो दिने खालका समान बुनाई तालिम (७ दिने नगर स्तर)	जना	२०	२००	
४	होमस्टे स्तर उन्नतिका लागि सु.न.पा ११ का होमस्टे संचालन गरेका महिलाहरुलाई रेखांकन भ्रमण (५ दिने जिल्ला भित्र)	जना	३०	२५०	
५	नगर स्तरीय बाल उद्यान	स्थान	१	१०००	
६	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम (नगर भित्रका ८५ बर्ष पुरा भएका ५५ जना जेष्ठ नागरिकहरुलाई सामान वितरण)	जना	१००	२००	लाईट , छाता, लौरो, बल्यान्केट
७	अपांगता भएका व्यक्ति तथा संरक्षकहरुलाई शिप बिकास तालिम (३ दिने नगरस्तर) र व्यवसाय स्थापना खर्च अनुदान	जना	३०	२५०	
८	निर्वाचित महिला सदस्यहरुलाई उद्घोषण तालिम संचालन (२ दिने नगरस्तर)	जना	२५	१००	
९	नगर स्तरीय बालबालिका विविध प्रतियोगिता	पटक	१	१००	
१०	युवा दुर्व्यसन विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम	पटक	१	१००	

११	नगरस्तरीय चैमासिक बाल पत्रिका प्रकाशन सहयोग			६०	
१२	साप्ताहिक महिला आवाज एफ एम कार्यक्रम संचालन			६०	
१३	कार्यक्रम अनुगमन, अन्य भ्रमण तथा परामर्श			१००	
१४	सीपमुलक तालीम १ महिने नगर स्तर	पटक	१	२५०	
१५	एकल महिला १ महिने सीप विकास तालीम नगर स्तर	पटक	१	३००	
१६	दलित (शसक्तीकरण/क्षमता विकास/प्रर्वधनात्मक कार्यक्रम/व्यवसाय र सीप विकास)	पटक	१	१००	
१७	जनजाती (शसक्तीकरण/क्षमता विकास/प्रर्वधनात्मक कार्यक्रम/व्यवसाय र सीप विकास)	पटक	१	१००	
१८	अल्पसंख्यक (शसक्तीकरण/क्षमता विकास/प्रर्वधनात्मक कार्यक्रम/व्यवसाय र सीप विकास)	पटक	१	१००	
१९	मुस्लीम (शसक्तीकरण/क्षमता विकास/प्रर्वधनात्मक कार्यक्रम/व्यवसाय र सीप विकास)	पटक	१	१००	
२०	निर्वाचित महिला कार्यपालिका सदस्य र महिला तथा वालवालीका शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई तीन महिना कम्प्युटर तालीम	पटक	१	९०	
२१	महिला दिवस र पर्व	पटक	२	२००	
२२	खेलकुद				
क	मेयर कप	पटक	१	४००	
ख	राष्ट्रपति रनिडसिल्ड	पटक	१	२००	
ग	अन्य खेलकुद	पटक	१	२००	
	जम्मा			४६३५	